

Upravnstvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 8. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za tuzemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Avstrijsko-nemški sporazum

Italijanska diplomacija, ki se je tako sijajno izkazala v abesinski zadevi, lahko beleži nov lep uspeh. Težko je dvomiti, da ne bi direktno sodelovala pri pripravi za spravo med Avstrijo in Nemčijo, a tudi če je bilo njeno sodelovanje indirektno, je vsekakor efekt ta, da prinaša v soboto sklenjeni sporazum največ koristi ravno Italiji.

Ze par tednov so se vrstile vesti o pogajanjih med Dunajem in Berlinom, ki sta jih vodila avstrijski državni kancelar dr. Schuschnigg in nemški dunajski poslanik Papen. Ker pa je bilo že mnogo krat govora o prizadevanjih za spravo med obema nemškimi državama in ker so se zdeli nespornostima med njima za skoro nepremostljiva, je vest o doseženem pobotanju učinkovala kot prava senzacija. Pariški in londonski listi sicer zatrjujejo, da so v diplomatskih krogih obeh zapadno-evropskih prestolnic bili poučeni o ugodnem poteku dogovorov in da po njih izidu niso bili presenečeni. Iz komentarjev istih listov pa se da sklepati, da temu ni bilo tako in da je bil sklep sporazuma tudi za londonsko in pariško diplomacijo precejšnja senzacija.

Težko bi bilo reči, kakšni motivi so bili merodajni za Hitlerja in Schuschnigga, da sta se odločila za spravo, ki prav za prav ne zadovoljuje niti Avstrije niti Nemčije. Na zunan se je odrezala Avstrija bolj, ker je dosegla slovesno priznanje svoje neodvisnosti s strani hitlerjevske Nemčije in obenem priznanje načela, da se nobena od obeh držav ne bo vtikala v notranje zadeve druge države. Praktičen pomen ima to samo za Avstrijo, ker bi se po tekočemu dalo trditi, da bi se ona kdaj poskušala vmešavati v nemško notranjo politiko, dočim se obratno skoro ne da zanikati.

V resnici pa je stvar precej drugačna. Težko se bo kdo našel, ki bi mogel verjeti, da se hitlerjevska Nemčija iskreno in za trajno odpoveduje anšlusu. V tem pogledu je nova pogodba zelo slična oni, ki so jo v Berlinu pred dvema letoma sklenili s Poljsko. Kakor je polj.-nemški pakt rešitev spora glede nemških vzhodnih mej samo odložil, tako da je tudi sobotna sprava med Avstrijo in Nemčijo le odložila izvedbo nemških načrtov glede Avstrije. Ze doslej so mnogi poznavali razmer zahtevali, da hitlerjemcem ni do takojšnjega priključka Avstrije, ker bi se s tem preveč ojačali klerikalni vplivi v Nemčiji in bi se tako okrepila tudi odpora moč bivše nemške klerikalne stranke, ki se daleč ni popolnoma likvidirala. Ti poznavali so napovedovali, da hoče hitlerizem zaradi tega najprej doseči »vistosmerjenje« avstrijske notranje politike, nakar bi združitev obeh držav sledila sama po sebi kot naravno dejanje.

V tem pravcu pa pomeni avstrijsko-nemški dogovor velik uspeh za Nemčijo. V avstrijsko vladu sta vstopila dva nova moza, ki splošno veljata za hitlerjevska simpatizerja, in sta oba zavzela zelo važna položaja. Avstrijski hitlerjevci, ki so bili doslej vsaj v političnem pogledu, nekako izven zakona, se bodo sedaj zopet mogli tudi politično udeleževati. Res je Nemčija, zvesta svojemu fašističnemu avtoritativnemu načelu, morala priznati tudi za Avstrijo le eno politično stranko, od Dollfussa osnovano domovinsko fronto. Toda v to stranko se bodo odselej sprejemali tudi hitlerjevci, ki bodo zaradi svoje velike agilnosti brez dvoma kmalu dobili v njej najjači vpliv. Vsa olepšavanja, ki zvene iz avstrijskih uradnih in poluradnih poročil, tega dejstva ne morejo spraviti s sveta.

Po vsem tem bi bil spravi dogovor med Avstrijo in Nemčijo sicer važen akt za obe neposredno prizadeti državi, s stališča splošne evropske politike pa mu ni šel tako izreden pomen, kakor se mu sedaj povsod pripisuje. Toda bistvo izvršene dogodka ni v spravi med Avstrijo in Nemčijo, marveč v odstranitvi glavne ovire za zblizanje in sistematično sodelovanje med Nemčijo in Italijo, med obema fašističnima velesilama Evrope. V Rimu so vedno označevali za življenjski interes Italije, da ostane Avstrija samostojna in da Nemci ne pridejo na Brenner. Zato so bili dosledni nasprotniki anšlusa in so podpirali avstrijski režim tudi v njegovih notranjih borbah proti hitlerizmu. Ravno zaradi tega pa se niso mogli najti na skupni mednarodni liniji z Nemčijo, čeprav se zunanji politiki obeh držav poslužujeta enakih metod in se v svojih stremiljenjih le ne nikjer ne križata, marveč v zelo številnih točkah celo skladata. Avstrijski problem je tvoril prepad, preko katerega kljub številnim naporom ni bilo mogoče zgraditi trdnega in trajnega mostu.

Sedaj je ta prepad premosten. Goto-vo se tudi v Italiji zavedajo da problem ni spravljen s sveta, ker se niti Nemčija niti Avstrija ne pride zopet pod jači hitlerjevski vpliv, ne bosta za trajno odpovedali združitvi. Toda že nekaj let premirja pomeni v sedanjih neravnovesjih razmerah silno mnogo. In v teh letih je Italiji sedaj zagotovljena nemška podpora v njeni evropski politiki. Še večjega pomena za rimsko diplomacijo pa je, da ji ne bo treba v njeni srednjeevropski in balkanski politiki

FAŠISTIČNA FRONTA V EVROPI

Avstrijsko-nemški sporazum predstavlja po sodbi mednarodnih krogov poskus za ustanovitev fašistične fronte, ki bi obvladovala srednjo Evropo

Dunaj, 13. julija. r. V soboto sklenjeni in objavljeni sporazum med Avstrijo in Nemčijo je naletel v vseh mednarodnih krogih na velik odmev. Mnogo važnejši, kakor za same odnose med Avstrijo in Nemčijo, je po sodbi mednarodnih diplomatskih progov ta sporazum za bodoči razvoj splošne evropske politike. Avstrijsko vprašanje je začelo odstavljeno z dnevnega reda, Italija in Nemčija pa sta s tem za določeno dobo sklenili zavezništvo, ki se bo kakor sodijo, kaj kmalu pokazalo v razvoju mednarodnih dogodkov. V Londonu in Parizu so prepričani, da pomeni ta sporazum v resnici zavezniško pogodbo med Rimom in Berlinom, ki bosta v svoji zunanji politiki korakala odselej roko v roki in skušala uresničiti svoje težnje. Vedno bolj jasno se kažejo obrisi novega evropskega bloka pod vodstvom Italije in Nemčije, ki v marsičem spominja na predvojno evropsko konstelacijo in baš zaradi tega zbuja skrbi v Parizu in Londonu.

Prvi ukrepi za obnovo normalnih odnosov

Ustanovljena bo posebna komisija, ki bo vodila izvedbo prijateljskih odnosov med obema sosedama

Dunaj, 13. julija. r. V avstrijskih vladnih krogih z velikim zadovoljstvom beležijo obnovo prijateljskih odnosov z Nemčijo, vendar pa priznavajo, da bo potrebno še mnogo časa, preden se bodo odnosi med Avstrijo in Nemčijo popolnoma normalizirali. Razumljivo je, da se odnosi, ki so bili zadnja tri leta popolnoma v znaku vojne med Dunajem in Berlinom, ne morejo čez noč spremeniti v odnose, kakršni so običajni med dvema prijateljskima, tesno povezanimi državama, zato bo osnovna posebna komisija, v kateri bodo zastopniki avstrijske in nemške vlade in ki bo skrbela za to, da se bodo sklenjeni dogovori na obeh straneh točno izvajali. Ze v bližnjih dneh je pričakovati celo vrsto ukrepov, ki naj utirajo pot obnovi dobrih prijateljskih in sosednih odnosov.

Nemčija bo predvsem uknila takso 1000 mark za potovanja v Avstrijo, a že danes je bil obnovljen takozvani mali obmejni promet, ki je bil skoraj tri leta popolnoma ustavljen. Prav tako je bila z današnjim

dnevom ukinjena prepoved uvoza in razširjanja nemških listov v Avstriji. Še ta teden bo izdana amnestija za mnogoštevilne avstrijske emigrante, ki so pobegnili v Nemčijo. Razen onih, ki imajo na vesti kak političen umor, se bodo mogli vsi avstrijski begunci vrniti v Avstrijo ter ne bodo klicani na odgovor. Prav tako bo izdana amnestija za vse politične kaznjence v Avstriji razen onih, ki so bili obsojeni zaradi kakršnega krvavega zločina.

Hitler in Schuschnigg se bosta sestala

Ko bodo izvedeni vsi ti ukrepi, ki jih predvideva načelni sporazum, podpisan preteklo soboto, kar bo trajalo približno dva do tri tedne, se bosta sestala Hitler in dr. Schuschnigg. Sestanek bo prve dni meseca avgusta v bližini avstrijske meje na nemškem ozemlju, najbrže v okolici Münchena, kamor Hitler večkrat prihaja na letovišče.

„Ustvarjena je možnost najtesnejšega sodelovanja“

Dunaj, 13. julija. r. Po sklenitvi sporazuma je zvezni kancelar dr. Schuschnigg poslal nemškemu kancelarju Hitlerju pozdravni brzojav. To je z izjemo sožalnih brzojav, ki so bile izmenjane med avstrijsko in nemško vlado ob priliki smrti dr. Dollfussa, prvi neposredni stik med voditeljema obeh držav. Brzojavka dr. Schuschnigga se glasi:

„Sklenitev sporazuma, s katerim so obnovljeni prijateljski sosedni odnosi med Nemčijo in Avstrijo, mi daje dobrodošlo priložnost, da pozdravim Vaše ekscelenco kot vodjo in kancelarja rajha. Prepričan sem, da bo sporazum med Avstrijo in Nemčijo koristen in blagoslovljen za obe državi. Verujem, da je

Vaša ekscelenca istega mnenja, kakor sem jaz, da je s tem sporazumom storjen nov korak za zagotovitev miru v Evropi.“

Hitler je odgovoril dr. Schuschniggu z naslednjim brzojavom:

„Pozdrave, ki sem jih prejel od Vaše ekscelence povodom sklenjenega sporazuma. Vam vračam z največjo prisrčnostjo. S to zvezo se izpolnjuje stara želja naroda, ki ga veže ta rasna skupnost in večna tradicija. Odnosi med obema državama so zopet obnovljeni in ustvarjena je možnost najtesnejšega sodelovanja na korist obeh držav in na korist miru v Evropi.“

Koncesije Hitlerju

S popuščanjem v avstrijskem vprašanju si je Nemčija zagotovila podporo Italije v vseh svojih zunanje-političnih akcijah

Rim, 13. julija. r. Rimski krogi ne prikrivajo svojega velikega zadovoljstva nad avstrijsko-nemškim sporazumom in namigujejo, da je ta sporazum v glavnem sad Mussolinijevih prizadevanj. Prepričani so, da bo obnova odnosov med Avstrijo in Nemčijo poglobila tudi prijateljstvo med Hitlerjem in Mussolinijem. Nadejajo se tudi, da bo ta sporazum otvoril pot k obnovi trojne zveze med Nemčijo, Avstrijo in Italijo. Avstrija je sedaj prenehala biti evropski »sod smodnik«, ki je stalno ogrožal vso Evropo. V rimskih diplomatskih krogih

pa so mnenja, da je ta sporazum naperjen v prvi vrsti proti Franciji, ker daje Italiji možnost svobodne akcije. Mussoliniju se sedaj ni treba več bati nevarnosti na Brennerju. V Rimu so prepričani, da je sedaj možna samo ona rešitev lokarnskega vprašanja, ki jo hočeta Italija in Nemčija. Hitler je na prizadevanje Mussolinija popustil napram Avstriji, zagotovil pa si je s tem koncesije na drugem polju. Vsekakor lahko Nemčija sedaj računa na italijansko podporo v vsej svoji zunanji politiki.

Vznemirjenje v Londonu

V londonskih krogih tolmačijo dunajski sporazum za zmago Nemčije ter za obnovo italijansko-nemške fronte

London, 13. julija. r. V londonskih krogih je izzval sporazum med Avstrijo in Nemčijo precejšnje vznemirjenje. Čeravno so bili poučeni o pogajanjih med Dunajem in Berlinom, vendar niso pričakovali, da bi prišlo do sporazuma takorekoč preko noči. V Londonu nihče ne dvomi, da pri tem ni šlo toliko za Avstrijo samo kakor za druge važne mednarodne probleme, pri katerih je Anglija zelo zainteresirana. V Londonu so mnenja, da se v avstrijsko-nemškem sporazumu, pri katerem je odlično sodeloval Rim, že kažejo obrisi novega

evropskega bloka, ki pomeni uresničenje davnih želja glede srednje Evrope in znane nemškega »Drang nach Osten«. Istočasno dokazuje, da Italijansko-nemški sporazum, da je prišlo m d Rimom in Berlinom že do tesnega zblizanja, ki pomeni v svojih skrajnih posledicah razdelitev Evrope na dva nasprotujoča si tabora. Na eni strani se zblizujejo v neke vrste fašistični blok Nemčija, Italija, Avstrija in Madžarska, na drugi strani pa so Francija, Češkoslovaška in Rusija z Malo antanto in Balkansko zvezo ob strani.

Izredna seja angleške vlade

Anglija, ki je doslej stalno oklevala med Nemčijo in Francijo, se bo morala sedaj odločiti za eno ali drugo stran. To je splošna sodba londonskih političnih krogov. Izgleda, da so tega mnenja tudi v vladi. V zunanjem ministrstvu se že od sobote dalje vrše neprestane konference. Zunanji minister Eden, ki je na dopustu, je prekinil svoj dopust

komentarjih še zelo rezervirani. Obnovo prijateljskih odnosov med Dunajem in Berlinom sicer pozdravljajo, izražajo pa skrb glede posledic tega sporazuma, ki daje Nemčiji svobodne roke.

»Morningpost« piše, da londonski politični krogi še niso prepričani o trajnosti avstrijsko-nemške pogodbe. Po mnenju teh krogov gre prej za premirje, kakor pa za končni mir med Dunajem in Berlinom. Nemčija bo vsekakor obnovila propagando za »Anschluss«, kakor hitro nastopijo ugodne okoliščine. List obžaluje, nedoločeno stališče angleške vlade v tej zadevi, kar ne bo pospešilo razčiščenja položaja. Pisec smatra, da so se definitivno ponesrečili poskusi Francije vrniti Italijo v skupno fronto zapadnih sil, ki je bila ustanovljena lani na konferenci v Stresu.

Delavski »Daily Herald« piše, da je s to pogodbo Italija izgubila tiho in neprisilno bitko. Avstrijsko-nemško pogodbo je treba tolmačiti tako, da sedaj Avstrija ni več vprašanje Francije, Velike Britanije in Društva narodov, marveč problem, ki ga rešujeta Avstrija in Nemčija sami.

„Veriga dveh fašizmov“

Po mnenju pariških krogov gre za fašistično fronto proti demokratski Evropi — Pred novo diplomatsko ofenzivo

Pariz, 13. julija. r. Sporazumu med Dunajem in Berlinom pripisujejo tudi v pariških krogih največjo važnost. Kakor na eni strani pozdravljajo ta sporazum, ki pomeni konec nekakega vojnega stanja v srednji Evropi, na drugi strani ne prikrivajo vznemirjenja zaradi posledic, ki bi mogle nastati v evropski mednarodni politiki. V Parizu sodijo, da gre v bistvu le za začasno rešitev avstrijskega problema, do katere je prišlo iz zunanje političnih razlogov Italije in Nemčije. Organ predsednika francoske

vlade »Populaire« piše, da predstavlja avstrijsko-nemški sporazum važen člen v verigi dveh fašizmov, s katero hočeta Italija in Nemčija uklentiti nelašično Evropo. Avstrijsko vprašanje je samo odloženo, in ga bo Nemčija pri prvi ugodni priliki zopet postavila na dnevni red, če že med tem ne bo via facti rešeno v duhu želja Berlina. V ostalem pa predstavlja avstrijsko-nemški sporazum v bistvu pričetek nove italijansko-nemške ofenzive proti Društvu narodov in proti kolektivni varnosti v Evropi.

Trezno presojanje položaja v češkoslovaški

„Sporazum med Avstrijo in Nemčijo lahko postane važen činitelj miru v Srednji Evropi“ — pravi poluradna »Prager Presse«

Praga, 13. julija. g. Jutrišnja »Prager Presse« precizira češkoslovaško stališče glede nemško-avstrijskega sporazuma. V uvodniku pravi, da je češkoslovaška zunanja politika v nemško-avstrijskem sporu vedno videla za sebe pasivum, ki je povečal možnost splošnega konflikta. Češkoslovaška pa je vedno mirno čakala na nadaljnji razvoj in prepričanju, da bo v danem trenutku prišlo do sporazuma. Češkoslovaška je vedno nastopala za utrditev avstrijske samostojnosti in si je bila na jasnem, da bo to brez pristanka in sodelovanja z Nemčijo zelo težavno. Sedajni nemško-avstrijski sporazum je prvi korak k spoštovanju avstrijske suverenosti in zaradi tega more ta sporazum češkoslovaški poleg nekaj škode prinesiti tudi vrsto koristi. Ta sporazum pomeni namreč za gotov čas izključitev nevarnosti »anšlusa« na eni in habsburške restavracije na drugi strani. S tem pridobi Srednja Evropa več miru, varnosti in možnosti ohranitve miru. Zaradi tega bo na Češkoslovaškem in tudi v ostali

Evropi, tudi če nekateri ne verujejo popolnoma medsebojnemu zagotovilu obeh partnerjev, nastopilo gotovo olajšanje v bojni pred konflikt. Ni nobenega dvoma, da bo sporazum, ako se bodo njegova medsebojna zagotovila dosledno in trajno spoštovala, omogočil dogovor v Srednji Evropi sploh in sodelovanje Nemčije z ostalimi državami Srednje Evrope.

Agrarni »Večere« meni, da predstavlja sporazum med Nemčijo in Avstrijo novo politično dejstvo, ki se bistveno razlikuje od dosedanjega položaja v povojni Evropi. Ker se niso znane vse možnosti dogovora, je evropsko javno mnenje tem bolj vznemirjeno ter polno raznih kombinacij.

Organ obrtne stranke »Novi Večernik« označuje nemško-avstrijski dogovor kot moralni »anšlus«.

Levičarsko radikalni list »Halo Noviny« izjavlja, da je novi dogovor epizoda v splošni ofenzivi proti DN in proti kolektivni varnosti.

Stališče Rumunije

Sporazum z Nemčijo je potreben, toda ne sme ogroziti ravnotežja in statusa quo v Srednji Evropi

Bukarešta, 13. julija. AA. Rumunski diplomatski krogi so sprejeli poročila o nemško-avstrijskem sporazumu z največjim mirom in rezerviranostjo. V uradnih krogih smatrajo, da bo mogoče o pomenu tega sporazuma govoriti šele tedaj, ko bodo znane vse njegove podrobnosti. Glede političnih posledic tega sporazuma smatrajo v Bukarešti, da ga je treba proučiti v zvezi z Malo antanto Francijo in Balkansko zvezo. Rumunski politični krogi opozarjajo v tej zvezi na govor, ki ga je imel zunanji minister Titulescu 4. aprila 1934 v rumunskem parlamentu. Tedaj je g. Titulescu izjavil:

»Na vsak način moramo preprečiti ume-ten rešitev, zlasti rešitev, ki bi Srednjo Evropo razdelila v dva nasprotna bloka. Zato morajo gospodarski sporazumi o srednji

Evropi obenem upoštevati utemeljene interese Italije, Nemčije, Francije in drugih prizadetih držav. Važna je tudi ohranitev statusa quo v Avstriji, ki ga žele Italija, Francija, Velika Britanija in Mala antanta. Po drugi strani je treba Nemčiji dati resna jamstva, da Avstrijo ne bo objel kak političen ali gospodarski sistem, usmerjen proti Nemčiji. Mala antanta je mnenja, da se morajo stiki med Avstrijo in Nemčijo sčasoma popraviti in da bi uvedba Avstrije v kak protinemški sistem pomenil poskus brez vsakega upanja na trajnost.«

Razumljivo je, da si v Bukarešti pridržuje pravico, opozoriti na morebitne kršitve rumunskih interesov, ki bi mogle nastati s samim sporazumom ali pa v nečistem njegove izvedbe.

Habsburško vprašanje odloženo za tri leta

Tajen dostavek k nemško-avstrijskemu sporazumu — Avstrija se je obvezala, da najmanj tri leta ne bo sprožila vprašanja habsburške restavracije

Dunaj, 13. julija. r. V uradnih komentarjih o sporazumu med Avstrijo in Nemčijo se nikjer ne omenja vprašanje Habsburžanov. V dobro poučenih krogih pa priznavajo, da je to vprašanje pri pogajanjih med Avstrijo in Nemčijo igralo važno vlogo. Nemčija je glede povratka Habsburžanov zavzela slično stališče, kakor ga zavzemajo države Male antante. Sporazum

je bil končno dosežen na ta način, da se je nemška vlada zadovoljila z obvezno avstrijsko izjavo, da vprašanje povratka Habsburžanov na avstrijski prestol »ni aktualno«. Avstrijski listi, ki so se v zadnjem času zelo zavzemali za povratek Habsburžanov, se tega vprašanja res več ne dotikajo, odkar so se začela pogajanja z Nemčijo.

Avstrijski monarhisti so v pomirjenosti svojih razočaranih pristavev sprva širili vesti, da je Nemčija priznala stališče Avstrije, da je vprašanje habsburške restavracije notranja zadeva Avstrije, v katero se Nemčija ne misli vmešavati. Vodstvo monarhističnega pokreta je celo dalo izjavo, ki izraža svoje zadovoljstvo nad doseženim sporazumom med Dunajem in Berlinom, češ da sedaj ni več nikake ovire za povratek Habsburžanov ter da se Otonu Habsburškemu ni treba bati nikakega odpora s strani Nemčije.

Toda dobro poučeni krogi na Dunaju zatrjujejo, da je vprašanje Habsburžanov rešeno v sporazumu med Avstrijo in Nemčijo na ta način, da se problem obnove monarhije v Avstriji odloži za enkrat za dobro tih let, to je do 1. julija 1939. Med tem časom pa lahko avstrijska vlada prizna članom bivše habsburške dinastije v Avstriji enake pravice, kakor jih je priznala Nemčija članom bivših vladajočih dinastij v Nemčiji.

Dr. Schuschnigg o sporazumu

Dunaj, 13. julija. o. Avstrijski zvezni kancelar dr. Schuschnigg je poročevalcu londonskega lista »Daily Mail« izjavil, da mu je poslanik Papen že v oktobru 1935 predložil načrt za sporazum med Avstrijo in Nemčijo. Na podlagi tega načrta so se tudi vodila pogajanja, dokler ni prišlo do popolnega sporazuma. Kar se tiče habsburškega vprašanja, smatra Schuschnigg, kakor doslej, da je to povsem avstrijska notranja zadeva. Glede eventualnega plebiscita v Avstriji pa je dr. Schuschnigg izjavil, da bi se tak plebiscit mogel vršiti le, če bi zaradi njega ne bil ogrožen mir v Srednji Evropi. Končno je izjavil, da se bo udeležil jesenskega zasedanja skupščine Društva narodov. Nadeja se, da bo Italija ostala v Društvu narodov in da se bo dotlej tudi Nemčija vrnila v Zvezo.

Izjava nemškega notranjega ministra

Berlin, 13. julija w. Na zborovanju v Helsenju je notranji minister Frick govoril o nemško-avstrijskem sporazumu ter ob velikem odobravanju prisotnih izjavil med drugim naslednje: Dokazali smo, da absolutno stremimo za mirom. Sklenili smo prijateljsko pogodbo z našimi brati v Avstriji. Pripravljani smo na vsako mirujočeno sodelovanje v Evropi in po vsem svetu, toda s pogojem, da se priznava življenjske potrebe nemškega naroda.

Tudi podeželski listi obširno komentirajo avstrijsko-nemški dogovor, zlasti »Essener National Zeitung«, ki je v ozkih zvezah s pruskim ministrskim predsednikom Göringom. List pravi, da pomeni avstrijsko-nemški sporazum od 11. julija ponovno izhodišče za splošno politiko miru na podlagi medsebojnega spoštovanja in brezpogojne enakopravnosti.

Gdanski sporazum

Posredovalna akcija Becka je dovela do načelnega sporazuma, ki ga mora odobriti Društvo narodov

Berlin, 13. julija. o. Poljski zunanji minister Beck je v soboto odpotoval v Gdansk da izvrši misijo, ki mu jo je poverilo Društvo narodov. Po dvodnevni razgovorih s predsednika gdnškega senata Greiserja in Becka je bil dosežen načelni sporazum, ki obsega naslednje točke:

1. Bodoči vrhovni komisar Društva narodov mora biti imenovan po pristanku obeh prazdatih strank, to je gdnškega senata in Poljske.
2. Poljska prepusti Gdansk svobodno roke v notranji politiki.

Napovedi avstrijskih hitlerjevcev

Dunaj, 13. julija. o. Avstrijski narodni socialisti, ki so napravili avstrijski vladi v zadnjih letih že mnogo neprilic, se kažejo sedaj zadovoljne s sporazumom, ki je bil dosežen med avstrijsko in nemško vlado. Sicer pravijo, da sporazum še ne pomeni priključitve Avstrije k Nemčiji, vendar bo čas sam storil, kar je še treba, da bo dosežen ta cilj. Polagoma bodo s propagando v okviru sporazuma pridobili v Avstriji še zelo mnogo pristavev, tako da bodo nazadnje prišli do oblasti in bo tedaj odločitev padla sama od sebe.

Zidje, legitimisti in hajnhrevrovci pa sedaj napovedujejo nove nered, do katerih naj bi prišlo, čim se bo pokazal večji narodnosocialistični vpliv na avstrijsko notranjo politiko.

„Sodelovanje“ v praksi

Pariz, 13. julija. AA. Današnji »Echo de Paris« piše, da je 64% delnic velikega avstrijskega metalurškega podjetja »Alpine Montangesellschaft« prešlo v roke nemškega jeklarskega kartela »Deutscher Stahlverein«. Podjetje je v državnoobrambnem oziru izredno važno.

Vojaška zveza med Italijo in Nemčijo?

Pariz, 13. julija. r. Pred par dnevi je prisel v Rim večja skupina nemških generalstabsnih oficirjev. Mude se po večini v Rimu in imajo česte konference v vojnem ministrstvu in v italijanskem generalnem štabu. V uradnih italijanskih krogih zatrjujejo, da gre zgolj za vljudnostni obisk nemških oficirjev, ki bi se želeli seznaniti z ustrojem in organizacijo italijanske vojske. Med prebivalstvom pa so splošno prepričani, da gre za važna vojaška posvetovanja ter da se pripravljajo sklenitev vojaške zveze med Italijo in Nemčijo.

Nemčija ne gre v Bruselj

Bruselj, 13. julija. o. Van Zeeland je prejel noto nemške vlade, da se Nemci ne bodo udeležili bruseljske konference lokarnskih držav. O tej nemški odpovedi je takoj obvestil angleško in francosko vlado, od katerih je obenem zahteval predloge glede točnega datuma za sklicanje konference. Glede na to sodijo, da se tudi Italija ne bo udeležila bruseljske konference.

Odgoditev lokarnske konference?

London, 13. julija. AA. (DNB) V Londonu ni prisela nobena uradna vest iz Bruslja o morebitni odgoditvi konference lokarnskih držav. Ker se ni prišlo nobeno poročilo glede italijanskega sodelovanja, odklanjajo uradni krogi vsako izjavo glede tega, ali bi kazalo konferenco odložiti.

3. Pravice poljske manjšine se imajo podrobneje določiti.

4. V primeru napada kake države na Gdansk bosta Poljska in Nemčija Gdansk skupno branili.

Ta sporazum, ki predstavlja v gotovem smislu revizijo gdnškega statuta odnosno njegovo izpopolnitev, mora sedaj odobri svet Društva narodov. To se bo verjetno zgodilo na jesenskem zasedanju, nakar bo imenovan nov zastopnik Društva narodov v Gdansk.

Titulescu podal ostavko

Spor med zunanjim ministrom in predsednikom rumunske vlade — Posredovanje kralja dosedaj še ni bilo uspešno

Bukarešta, 13. julija. o. Dplomatika akcija zunanega ministra Titulescuja v Zenevi in zlasti njegov nastop proti italijanskim novinarjem sta izvala v neklih rumunskih političnih krogih precejšnje nezadovoljstvo. Njegov mnenja je bil očitno tudi ministrski predsednik Tatarescu, zaradi česar je prišlo do spora med njim in Titulescuom. Ko se je Titulescu včeraj popoldne vrnil v Bukarešto, je bil takoj pri kralju v avdienci, ki je trajala cele štiri ure. Titulescu je kralju podrobno poročal o svojem delovanju v tujini ter posebej utemeljil sleher svoje dejanje. Hkratu pa mu je podal ostavko na svoj položaj. Kralj njegovo ostavko ni hotel sprejeti, nego je zunanje-

ga ministra Titulescuja pridobil vsaj za to, da se poskusi sporazumeti s Tatarescuom in njenovimi pristajši v vladi. Titulescu je na to pristal in danes so se pričela med njim in Tatarescuom dolgotrajna pogajanja. Za enkrat še ni znano, kako se bo ta spor končal. Vendar vladni krogi ne žele, da bi se Titulescu umaknil od vodstva rumunske zunanje politike. Titulescu pa se je postavil na stališče, da je spor med njim in sedanjim vladom že star in da ga je treba vendar že enkrat docela likvidirati, ne glede na posledice, ki bi jih bilo treba zaradi tega izvajati. Sklenil je, da obdrži resor za zunanje zadeve le, če bodo sprejete vse njegove zahteve.

Političen umor v Španiji

Umorjen je bil poslanec Sotello, vodja monarhistov — Osumljenci so policijski agenti

Madrid, 13. julija. AA. (DNB) Monarhističnega prvaka Carla Sotelloja so našli davi na pokopališču Almuendi mrtvega. Po dosedanjih poročilih kaže, da so ga odvedli na svojo mesto neki policijski organi, ne da bi imeli nalog za aretacijo s strani policijskih oblasti. Sotello so snoči aretirali, ga odvedli neznano kam in ga nato ubili. Pokojni Caro Sotello je veljal za prvaka španskega nacionalnega pokreta.

Ta dogodek je izzvala v španskem parlamentu ogromno razburjenje. Čeprav mu bilo šele 43 let, je spadal Carlo Sotello med najuglednejše španske paramentarce. Rodil se je 1893. leta, že zgodaj se je bavil s politiko in vrstah konservativne stranke, ki jo je tedaj vodil Antonio Maura. V javnem življenju je nastopil že pred svetovno vojno, ko so ga kot 20 letnega izvolili za

poslanca v Carbalinu, pokrajina Orenze. V parlamentu se je kmalu uveljavil kot izreden govornik. Leta 1919. je postal guverner Valencije. Pridružil se je gibanju generala Prima de Rivera, ki ga je najprvo imenoval za glavnega ravnatelja samoupravnega oddelka notranjega ministrstva, nato pa za finančnega ministra. Kot glavni ravnatelj notranjega ministrstva je izvedel reformo pokrajinskih in občinskih uprav. Kot finančni minister je uvedel monopol petroleja.

Napredovanje

Beograd, 13. julija. AA. V višjo skupino je napredoval ekonom državne bolnice za duševne bolezni na Studencu pri Ljubljani Anton Manfredi.

Beleške

Zakon o telesni vzgoji prebivalstva bo spremenjen

Kakor smo že poročali, se je v soboto zvečer mudil par ur v Ljubljani minister za telesno vzgojo dr. Josip Rogič. Ogleдал si je ljubljanske sportne naprave in imel konferenco s predstavniki ljubljanskih sportnih organizacij. »Slovenski dom« poroča sedaj, da se je g. minister sestel tudi z nekaterimi predstavniki JRZ, posebno z mlajšimi, s katerimi se je razgovarjal o napredku stranke mladinske organizacije. Poročevalec »Slovenca« ga je vprašal ali ni morda v kratkem pričakovati spremembe zakonov, ki ovirajo zasebno iniciativno pri viteski vzgoji naroda. Minister je odgovoril: »Vsekakor, to se mora zgoditi!«

»Slovenski dom« pristavlja svojemu poročilu: »Obisk ministra za telesno vzgojo je za nas Slovence važnejši, kakor se na zunanjo dozdeva. Minister se je lahko sam prepričal, kaj je zmogla pri nas na telesno-vzgojnem polju privatna iniciativa. Minister je to slovensko delo poznal že prej in je sam prišel do zaključka da sedanjí telesno-vzgojni zakon ravno radi tega, ker ovira zasebno iniciativnost, ni najbolj posrečen. Videti je bilo, da je minister trdno odločen, v tem oziru naš telesno-vzgojni zakon modernizirati in prilagoditi potrebam.

Občinske volitve

v treh dolenjskih občinah

V nedejo so bile občinske volitve v treh občinah novomeškega sreza: Šmihel Stopiče, Brusnice in Orehoviča. V vseh treh občinah so bile razpisane volitve zaradi novih komasacij, ki so bile letos izvedene. Razumljivo je, da se ljudje še niso mogli povsem udeležiti v nove velike občine, ki so bile ustvarjene v skladu z novim zakonom o občinah, in da so marsikje stremeli in še streme po obnovitvi čepav gospodarsko in upravno manj ugodnega stanja. Skupine, ki so s prekomasacijo občin ustregle tem težnjam imajo zato naravno pri prvih volitvah precejšnjo prednost. Tako je tudi v vseh treh omenjenih občinah zmogala lista JRZ.

Občina Šmihel-Stopiče ima 2248 volilcev; za JRZ ji je glasovalo 1011 za opozicijo pa 368. V Brusnicah je 461 volilcev; lista JRZ je dobila 252, opozicijska pa 73 glasov. V Orehoviču je 369 volilcev; za listo JRZ je glasovalo 198, za opozicijo pa 48 volilcev. Za naše razmere zelo pičlo volilno udeležbo opravičujeta »Slovenec« in »Slovenski dom« s slabim vremenom.

Obračunavanje v Hodžerovi Narodni stranki

V soboto se je vršila v Beogradu seja izvršnega odbora Hodžerove Jugoslovske narodne stranke. Sejo je vodil predsednik stranke g. Svetislav Hodžer. Glavni predmet dnevnega reda je bilo stališče Jugoslovske narodne stranke napram JNS. Po seji je izdalo tajništvo stranke daljši komunik, v katerem javlja, da se je udeležilo seje 14 članov izvršnega odbora. Izvršni odbor je izrekel svoje soglasje z izjavami predsednika Hodžere o stališču Narodne stranke napram ostalim političnim formacijam. Narodna stranka ne bo imela tudi v bodoče nobene zveze z JNS in pohoril. Izvršni odbor bo na podlagi člena 9. strankinih pravil izključil iz stranke vsakega člana, ki bi poskušal na svojo roko delati proti tem sklepom. Stranka pojde samostojno na občinske volitve in bo povsod postavila lastne kandidatne liste.

Izvršni odbor je nato razpravljal o stališču napram tretjemu tajniku stranke, bivšemu narodnemu poslancu g. Milošu Dragoviću, ki se je v zadnjem času zavzemal za sodelovanje z JNS in za snovanje nacionalne fronte. G. Miloš Dragović je po daljši razpravi odložil mesto tretjega tajnika in člana izvršnega odbora. Izjavil pa je, da bo ostal še naprej član stranke. Izvršni odbor njegove ostavke ni sprejel, nego ga je soglasno izključil iz stranke. Iz istega razloga je izključen tudi član glavnega odbora stranke g. Dragomir Arambašić.

Združena opozicija in občinske volitve

Kakor poročajo iz Beograda, so se vodstva skupin, ki tvorijo srbijanski del združene opozicije, sporazumela glede skupnega nastopa pri jesenskih občinskih volitvah. Vse opozicijske skupine bodo povsod nastopile z enotnimi listami. Postopek naj bi bil sličen onemu pri lanskih parlamentarnih volitvah. Na sporazum so pristali tudi staroradikali pod vodstvom Ace Stanjevića.

Sedaj so v teku pogajanja, da bi se temu dogovoru pridružil tudi dr. Maček. Računa se, da se bo dalo to brez večjih težav ali ovir izvesti v Bosni in Hercegovini ter v drugih pokrajinah, kjer žive Hrvati in Srbi pomešano. V čisto ali pretežno hrvatskih pokrajinah pa bo dr. Maček najbrže zahteval, da nastopi pri občinskih volitvah pod firmo svoje matične stranke, bivše HSS.

Sanacija gledališč v Beogradu in Ljubljani

Beograd, 15. julija. p. Današnje »Službene Novine« objavljajo odlok prosvetnega in finančnega ministra, s katerim se Narodna gledališčna v Beogradu in Ljubljani dovoli najeti pri DHB iz fonda gledališkega denarja večji posojili za amortizacijo dolgov in drugih finančnih obveznosti do zaključka gledališke sezone 1935/36. Posojilo se bo obrestovalo po 7.5 odstotkov.

Umik angleških ladij

Gibraltar, 13. julija. w. Kakor uradno sporočajo, bo peto brodogovje angleških rusilcev jutri odplovalo v Anglijo.

Beograjski proces

Včeraj je bilo končano zasliševanje obtoženih poslancev. — Kot prva priča je bil zaslišan posl. Stojadin Dimitrijević

Beograd, 13. julija p. Pred državnim sodiščem se je danes dopoldne nadaljeval proces proti narodnim poslanecem, ki so obtoženi poskušene atentata na ministrskega predsednika. Danes se je zaključilo zasliševanje obtoženec in se je začelo zasliševanje prič. Zanimanje za proces se je že nekoliko poleglo in naval v razpravno dvorano ni več tako velik.

Zagovor

Dragiša Milovanovića

Predsednik dr. Učević je pričel najprej zasliševati obtoženega nar. posl. Dragiša Milovanovića. Na prvi dve formalni vprašanji ali je razumel obtožnico in se čuti krivega je obtoženec dejal:

—Nisem kriv. Ne čutim se krivega niti kot človek niti kot pravnik, ki ve, kaj je kazensko dejanje. Ob nobeni priliki nisem ničesar premišljenega storil, da bi navajal Arnatovića naj strelja v skupščini.

—Kako je bilo z obstrukcijo v skupščini? Obtoženec je opisal dogodke, kakor so se razvijali v narodni skupščini. Obširno je pripovedoval, kako je prišlo do ostrejšega opozicijskega stališča posameznih klubov in končno do obstrukcije na sejah parlamenta. Ko je prešel na streljanje, je dejal med drugim: »Proti meni je bila podana lažna izpoved. Podal jo je Jovica Popović, ki ga bom tu na sodišču še docela razgledal. Dejal je, da sem govoril, da bo v skupščini še tekla kri in da brez krvi ne bo šlo. To absolutno ni res. Se manj je res, da bi bil dejal: Kje se nahaja Arnatović? Popović me sploh ni mogel slišati. Niti najmanj pa se ne more reči, da bi bil jaz v kakšni zvezi s strelji v skupščini. Ničesar mi, kar bi me lahko obremenilo.«

Obtoženec je pozval stenografe v skupščini, poslance na levi in tudi nekatere na desnici za priče, da imkminiranih besed Novici Popoviću ni dejal. Zahteval je, naj se zasliši tudi bivši minister pravde dr. Miškuljin, ki je tedaj v narodni skupščini sedel neposredno poleg njega.

Koje Milovanović vse to pripovedoval je ponovno prišlo do medključev braniteljev in državnega tožila. Obtoženec je dalje izjavil, da običajno revolverja sploh ni imel. Le ob neki priliki, ko se je odpravil v svoj srez, je prosil Dragišo Stojadinovića, naj mu ga posodi. Z revolverjem sploh ni znal ravnati. O pijančevanju na večer pred atentatom je dejal, da je imel tega dne mnogo opravkov in je predvsem sestavljal neke letake za svoj volilni srez. Šele na vabilo Jese Protića je odšel v kavelarno, kjer se je sestel z ostalimi tovariši. V lokalih so se zabavali, o politiki pa ni bilo govora. Arnatovič je bil nekoliko nervozen, ker je imel neki sestanek. Ker ima navado, da zgodaj odhaja domov, je tudi tedaj odšel.

Po odredbi predsednika so prečitali še zapisnike o izpovedih, ki jih je obtoženec dal na policiji in pred preiskovalnim sodnikom. Predsednik je ugotovil, da njegove današnje izpovedi niso povsem v skladu s prejšnjimi.

Zasliševanje

posl. Mirka Uroševića

Med zasliševanjem Milovanovića je obtoženi narodni poslanec Mirko Urošević odšel. Ker je prišel takoj po Milovanoviću na vrsto in ga še ni bilo nazaj, se je proces nekoliko zakasnil. Ko se je vrnil, je nagovoril predsednika: »Gospod predsednik, vi boste meni postavili dve vprašanji: ali sem razumel obtožico in ali se čutim krivega.

Predsednik: Da.

Urošević: Potem vas prosim, da ste tako ljubeznjivi in me poslušate. Zadolgoletno vas bom prav v vsem. Jaz nisem kriv. Ne razumem, zakaj me državni tožilec toži. Da je Arnatovič obtožen, razumem, on je rogovilil v skupščini. Da so ostali obtoženi, tudi še nekoako razumem, saj so bili z njim v istem klubu. A zakaj sem jaz obtožen, ko niti z enim izmed njih ne govorim, tega pa res ne razumem. Jaz tudi ne pripadam klubu g. Bogoljuba Jevtića. V oni »posebni« klub pa sploh nikoli nisem šel, ker je tam stalno sedel tajnik Aksentijević in sem žnjim docela sprt. To lahko potrdijo mnogi ljudje, tudi Bogoljub Jevtić in Stevan Čirić. Moje zadržanje je bilo neoporečno. Prenehal sem zahajati v skupščino, še preden je bil sprejet sklep o abstinenici. Deloval sem samo za svoj požarevački srez. Tam sem suveren. G. Stevan Čirić mi je dal na razpolago malo sobico in tam sem sam delal.«

Kralj Eduard pride v Cannes

Cannes, 13. julija. AA. Angleški veleposlanik sir George Clerk, ki je prišel včeraj popoldne semkaj, je potrdil, da misli priti kralj Eduard VIII. na počitnice v gradič Arizom.

Nemška špijonaža v Belgiji

Bruselj, 13. julija. AA. Iz Liegeja poročajo, da so tamkaj prijeli osebo, ki jo dolže, da je hotela prodati nemskim vojaškim oblastvom načrt najnovejše lahke strojnice, ki jo uvaža belgijska armada.

Naša olimpijska kolesarska ekipa

Zagreb, 13. julija. o. Danes se je vršila seja Kolesarskega saveza, ki se je bavila z dobočutivjo naše kolesarske reprezentance za olimpijske igre v Berlinu. Na seji pa je bilo določenih samo pet tekmovalcev, in sicer Prosinek (HKB), Ivković (Gradjanski), Gartner (Ljubljanski), Erdely (Beograd) in Pokupec (Gradjanski). Šesti član se bo imenoval šele na prihodnji seji. V pošteb prihajajo Faninger (Gradjanski), Valant (Ljubljanski) in Banek (Gradjanski).

Sredjeevropski pokal

Praga, 13. julija. b. Danes se je vršila nogometna tekma med praško Slavijo in dunajsko Austro, ki naj bi odločila, kateri

Predsednik ga je prekinil, češ, naj pride k stvari. Obtoženec je nato pričel govoriti o svoji aretaciji. Začudil se je, da so ga aretirali in ga spravljali v zvezo z ostalimi obtoženci, ko vendar nikomur ničesar takega ni govoril. Podrobno je pripovedoval, kako je bil v kavarni z ostalimi obtoženci, kakšne pesmi so peli in navedel je še celo vrsto podrobnosti, ki niso bile v ničemer v zvezi z atentatom, tako da ga je predsednik Učević znova opozoril, naj govori o stvareh, ki zanimajo sodišče. Urošević, ki je večkrat izzval smeh v dvorani, je nadalje pripovedoval, v kakšni atmosferi so se razvijali dogodki tiste dni.

Posl. Jovan Nenadović

Naslednji je bil zaslišan narodni poslanec Jovan Nenadović. Nekaj dni pred atentatom ga sploh ni bilo niti v skupščini, niti v Beogradu. 20 dni je bil celo v tujini. Z atentatom ni imel nobene zveze in zato se tudi ne čuti krivega. Bil je na večerji skupno z obtoženci le zaradi tega, ker ga je njegov prijatelj Jesa Protić povabil. Šel je pač, ker so bili narodni poslanci iz Jevtićevke kluba njegovi prijatelji in tovariši. Z Arnatovičem je imel tisti večer čisto kratek razgovor.

Posl. dr. Srpk Vukanović

Kot poslednji je bil zaslišan nar. posl. dr. Srpk Vukanović. Dejal je, da je sodeloval pri skupščinski obstrukciji, da pa je bila ta obstrukcija legalna in je on izvršil le svojo pravico in svojo dolžnost. Nekaj dni pred atentatom ga sploh ni bilo v Beogradu. Otrko neke njegove sorodnice je bil bolan v Švici in je tam umrl. Otrkovo mater je to tako presutilo, da je on odpotoval na Rakek in tam čakal, da so pripeljali trupelce preko meje. Ko je bil otrok pokopan, je odpotoval v Mostar, kjer se je udeležil neke nacionalne svečanosti. Šele tam je izvedel, da so v skupščini streljali. Podrobnosti o atentatu je izvedel šele iz listov. Takoj je sedel na vlak in se odpeljal v Beograd, kjer so ga aretirali. Z Arnatovičem ni bil v nikaki zvezi in čudno se mu zdi, da bi ga Arnatovič obremenjeval, kakor se zatrjuje.

Zasliševanje prič

Zasliševanje obtoženec je bilo s tem zaključeno. Predsednik je odredil kratek odmor, nakar se je pričelo zasliševanje prič. Branitelji obtoženec so stali pri se ne kaj zahtev. Razprava o teh zahtevah pa je bila odgodena na poznejši čas. Prič je 22. K razpravi jih je prišlo le 15. Predsednik jih je opozoril na njihovo prisego in kazensko odgovornost za neresnično pričevanje, nakar je druge odsvolil, le nar. posl. Stojadina Dimitrijević, ki se je v skupščini prvi vrge na Arnatovića, ko je streljal, je pridržal in ga začel zasliševati. Pozval ga je, naj pripoveduje o dogodku v Narodni skupščini.

Dimitrijević: »Kakor vselej sem tudi tega dne sedel na desnici. Ko pa je Arnatovič stopil v dvorano, sem takoj vstal in šel za njim. Naslonil sem se na klop in pričakoval, kaj se bo zgodilo, ker mi je nekaj pravilo, da bo do nečesa prišlo. Zve preveč je bilo vpadov in medključev. Opozoril sem Arnatovića, naj molči, in mu dejal, da je sramota, če se kar naprej vmešava v govor predsednika vlade. Ko mi je dejal, naj se odstranim, sem ga opozoril, da o tem ne more biti govora, in mu še enkrat rekel, naj da mir, ker bo drugače prišlo do pretepa.«

Dimitrijević je nadalje prišlo, kako je stopil za Arnatovičem, čim je vstal iz klopi »Spominjam se še, je dejal, »kako je potegnil iz žepa revolver in kako sem skočil od zadaj nanj, se ga oklenil okrog ramen in ga z roko udaril po revolverju. Tedaj me je on udaril z revolverjem tako, da me je obšla kri. Tišči trenutki je počil še drugi strel. Prikočili so še drugi poslanci. Arnatovič pa nisem hotel izpušiti, dokler ga niso prevzeli orožniki.

Predsednik: »Torej ste videli, kako je streljal?«

Predsednik je Dimitrijevića in Arnatovića pozval naj rekonstruirata ves dogodek. Dimitrijević je pokazal, kje je nekako stal ministrski predsednik, kje Arnatovič in kje on. Arnatovič je moral dvigniti desno roko, kakor da bi v njej imel revolver in Dimitrijević se ga je oklenil od zadaj. Branitelji so zastavili priči nekaj vprašanj in opozarjali, da njegovo današnje pričevanje ni docela identično z izpovedmi pred policijo in preiskovalnim sodnikom.

Razprava se bo nadaljevala.

od teh dveh klubov bo prišel v semifinale v tekmovalstvu za sredjeevropski pokal. Sicer je zmogala Slavija z 1:0 (1:0), vendar pa ostane v tekmovalstvu Austria, ker je na Dunaju v prvi tekmi nadvladala Pražane s 3:0.

Edini gol za Slavijo je v 21. min. drugega polčasa zabil Bradač. Sindelar je sicer v 41. min. izenačil, vendar pa sodnik tega gola zaradi of sidea ni priznal.

Turnir v Podjebradih

Podjebradi, 13. julija p. V 7. kolu je Fazekas podlegel Aljehinu, Zinner pa Flohru. Partije Elisakeas-Treybal, Skalička-Pirc, Richter-Petrov, Steiner-Menčikova, Thomas-Stahlberg, Foltys-Opočenski in Frydman-Pelikan so bile prekinjene. Namesto 8. kola se bodo odigrale višee partije.

Podjebradi, 13. julija. Danes so bile odigrane prekinjene partije. Pirc je remiziral s Foltysom, dobil pa partijo proti Skalički. Momentano vodi Frydman s 6 in pol točke, dočim ima Aljehin eno točko, Pirc pa dve točki manj.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska Večinoma oblačno vreme, ponekod nevihte s plohami. Temperatura se bo dvignila. Sonce izide ob 4.05 in zaide ob 7.22.

Zagreška vremenska napoved za danes: Precej oblačno, ponekod nalivi in nevihte, zmerno toplo.

Dunajska vremenska napoved za torek: Spremenljivo vreme, v vroših legah zapadni vetrovi, nekoliko topleje.

Sokolska Ribnica kralju Ujedinitelju

Veličasten potek odkritja spomenika — Slavnostni pohod sokolskih čet po Ribnici — Triumf sokolskega dela in ideje

V nedeljo je proslavila jugoslovenska in napredna Ribnica 30-letnico obstoja svojega sokolskega društva z odkritjem spomenika blagopokojnemu Viteškemu kralju Zedinitelju. Ves potek slavnostnega dne je bil zgovoren dokaz, da je Ribnica sokol-

Vedrina in odločnost sokolskega duha pa sta premagala tudi vse nepravilne vreme. Naposled se je za Veliko goro pretrgalo morje oblakov in posijalo je sonce ter obzarilo divno sliko pred sokolskim domom, kjer so se pričele zbirati sokolske če-

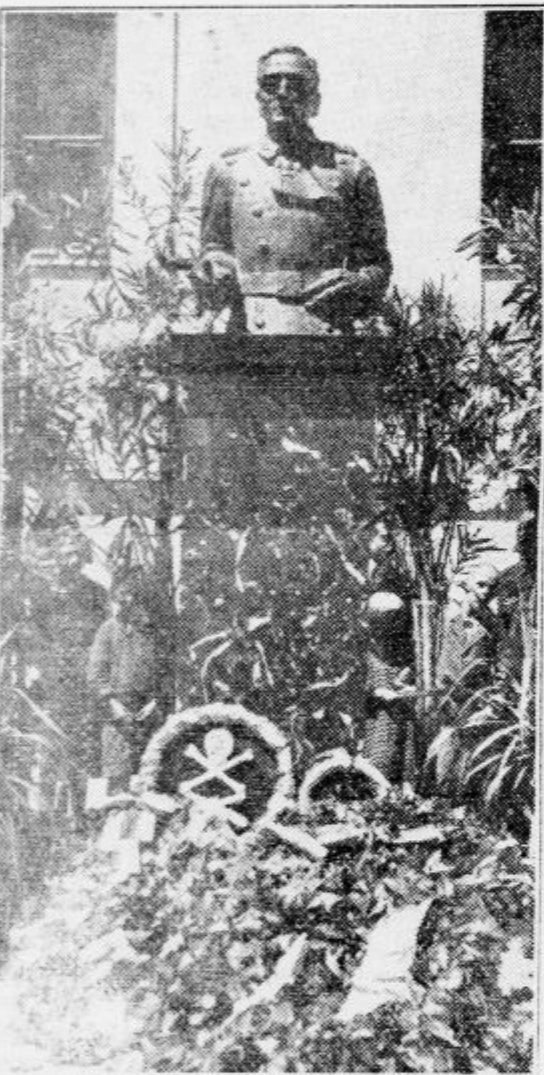
ga duha in tudi poln dokazov, kako globoko se je ta vojaški dostojanstvenik življal v razpoloženje našega naroda in kako zelo mu je prirastla k srcu naša ožja domovina. Njegov govor je bil en sam poziv Slovencem in nacionalistom, naj nadaljujejo svojo pot dela v korist kralja in države. Med gromkim odobravanjem so izzvenile v konec njegovega govora besede: »Ideja jugoslovenstva mora dokončno in na vsej črti zmagati in si utreti pot do svojega cilja.«

Za kraljevim zastopnikom je govoril pokrovitelj proslave, senator dr. Peter Zec. Kakor iz jekla vlite so bile njegove besede, ki so jih pile sokolske duše, žejne odločnih in močnih besed. Bile so to besede globokega razumevanja posebnih prilik, v katerih živi naše sokolstvo, pa tudi en sam poziv, da slovenski del jugoslovenskega sokolstva vztraja na svoji poti. Govor senatorja dr. Zeca so zbrane množice ponovno prekinjale z burnim odobravanjem in pritrditvijo. Za senatorjem dr. Zecom je pozdravil proslavo v imenu banske uprave g. nadzornik Betriani. Potem sta govorila za sokolsko zvezo starosta Pavlovič in za ljubljansko sokolsko župo g. inž. Bevc. V imenu ribniške občine se je na kratko oglasil k besedi župan Davorin Onič. Kot zadnji govornik je nastopil senator Ivan Pucelj, ki je v sokolskem kroju vzbujal v navzočih spomine na pretekla desetletja nacionalnih borb ribniških Sokolov. Ob zaključku govora je pozval vse navzoče, naj vselej, ko hodijo mimo spomenika Velikega kralja, pomislijo na dolžnosti, ki so jih prevzeli kot nosilci in izvrševalci njegove

Od leve proti desni: G. Kljun, zastopnik ribniških lovcev, župan in notar Lovšin, dr. Otmar Pirkmajer, župan Davorin Onič, zastopnik kralja, general Popadič, senator dr. Peter Zec, dekan Skubic, kapetan Ignjatović, senator Ivan Pucelj, starosta ribniškega Sokola, Ivan Arko

aka in jugoslovenska in da so vsi računali ti- stih, ki mislijo, da bodo zlomili moč jugo- slovenskih nacionalistov v tem predelu na- še Slovenije, zelo pogršni. Včeraj je Rib- nica rekla svojo besedo in njen glas se je čul ne samo po prelepi ribniški dolini, ne- go je odmeval daleko preko zelenih do- lenjskih gričkov ter se razlil po vsej Slo- veniji kot nov primer poživilne aktiv- nosti in odločne borbenosti nacionalnih lju- di med Slovenci.

Spomenik Viteškemu kralju Zedinitelju. Delo kiparja Sokola Frana Repića

Nedeljsko jutro je zateklo Ribnico vso praznično in svečano pripravljeno na veli- ko proslavo tihega sokolskega dela in po- svečeno spominu največjega Sokola. Ni je bilo skoraj hiše v Ribnici, raz katero se ne bi vila jugoslovenska zastava in ki ne bi bila slavnostno ovenčana z vencem in gir- landami. Samo dvojje, troje fasad je mrko in mizalo gledalo deževno jutro ter se skl- dalo z megli, ki so se vlačile od Velike gore proti ponosnemu sokolskemu domu, kjer so se jeli zbirati kralju po budnici vrle ribniške sokolske godbe neumorni sokolski funkcionarji, možje, ki so preživeli tri de- cenije v sokolskem delu. Podoba je bila, da bo dež pokvaril ves trud tihih naporov sokolskih delavcev. Dež ni prenehal liti, ko so ribniški Sokoli na čelu z bratom staro- sto Ivanom Arkom pozdravili na kolodvo- ru dole goste na čelu s kraljevim zastop- nikom generalom Popadičem, in zastopni- kom poveljnika dravske divizije, generala Nedeljčevića, kapetanom Ignjatovićem. Pozdrav je bil sokolsko kratek, a tem bolj prisrčen in bratski. Stevilo došlih gostov je bilo lepo, še večje pa bi bilo, če ne bi bilo dežja. Spreved z gosti je odšel v kras- ni ribniški sokolski dom, pred katerim so se že jele zbirati množice gledalcev.

Narod se zbira k odkritju spomenika kralja Zedinitelja pred Sokolskim domom

te in narod, da odkrijejo spomenik nepo- zabnemu kralju in Očetu domovine. Nekaj pred 11. je bil ves obširni prostor pred sokolskim domom napolnjen s sokolskimi tru- mami in narodom. V vzornem redu so se razvrstili v velikem pravokotniku okoli za- strtega lika junaškega kralja neumorna rib- niška sokolska godba, zagoreli mladci so- kolskega naraščaja, gasilci z gasilskimi na- raščajem, naša radost — sokolska dečica, čete sokolskih članov od mladeničev, ki so morda prvič oblekli slavnostni sokolski kraj, pa do starih sokolskih veteranov, ki so v službi sokolske misli osiveli. Okoli spomenika samega so se razvrstile pisane narodne noše, ena lepša od druge, kakor ki ta poljskega cvetja, vsa naša in slovenska. V mlado sončno jutro so vihrale stare so- kolske zastave in se bratile s prapori ma- lih Jadranskih stražarjev ter mrkih četni- kov. Pred spomenikom samim so pričakova- li prihod kraljevega zastopnika pokrovitelja proslave 30-letnice ribniškega Sokola sena- tor dr. Peter Zec, senator Ivan Pucelj, na- rodna poslanca Rajko Turk in dr. Riko Fux, zastopnik zveze SKJ starosta Pavlo- vič, zastopnika ljubljanske sokolske župe starosta inž. Bevc in tajnik Stane Flegar, starosta sokolskega društva Sušak br. Bo- raz, zastopnik mariborske sokolske župe Zorko, zastopnika dolenskega sokolskega okrožja Juvanc Rade in Fajdiga Franc. Po- leg zastopnikov sokolstva so bili navzoči še tudi za Ciril in Metodovo družbo gos- pa Petelinova, za ribniške lovce G. Kljun in župan g. Ivanc iz Sodražice, za Zvezo kulturnih društev inž. Rus, za banovinsko tajništvo JNS dr. Marijan Zajec, za zdru- ženje trgovcev gg. Divjak in Pirković, za gasilsko župo stari narodni borec Mrhar, za kočevske gasilce g. inž. Jencič, za Bra- nibor gospa Ana Sedej, za Jadransko stra- žo g. Merše, itd.

Nekaj minut po 11. se je pripeljal v spremstvu predsednika Jadranske straže podbana v pok. g. dr. Pirkmajerja zastopnik Nj. Vel. kralja, brigadni general Popadič, burno pozdravljen od vseh navzočih. Med sviranjem državne himne je stopal zastop- nik kralja ob vrstah Sokolov ter jih po- zdravil z zvonom: Pomoz Bog junaci! Zdravo Sokoli! Iz tisoč sokolskih grl je za- grmel sokolski odzdrav: Zdravo!

Ob svečani tišini se je povzpela na go- vornico starosta ribniškega Sokola Ivan Arko ter pozdravil zastopnika Nj. Vel. kralja generala Popadiča, senatorja dr. Zeca, zastopnika banske uprave, g. sreskega šolskega nadzornika Betrianija, dekana Skubica in vse zastopnike sokolskih ter ostalih društev. Po kratkem govoru, v ka- terem je poveljeval spomin blagopokojne- ga kralja in ki je izvenel v prisrčno zvesto- bno mlademu kralju Petru II., je prečital po- zdrazne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II, Nj. Vel. kraljici Mariji in Sokolskemu savezu. Vse tri brzojavke so izzvale vihar oduševljenih manifestacij kralju, kraljici in Jugoslaviji. Nato je naprosil g. generala Popadiča, da odkrije spomenik, ki naj bo večna priča poznim rodovom, kako so ri- biški Sokoli ljubili svojega nepozabnega kralja.

Med sviranjem državne himne se je po- časi pojavljala bronasti lik Največjega Ju- goslovena, delo sokolskega brata, kiparja Franja Repića. Vse oči so bile uprte v po- teze njega, ki nam je bil Voditelj, Učenik in Oče. V očeh starih sokolskih veteranov so zaigrale solze.

Po odkritju spomenika je imel general Popadič daljši govor, prežet jugoslovenske-

»Mi vsi smo eno srce, ena pest od sten Triglava, do krvavih skal Kajmakalana.« Senator dr. Peter Zec govori

zadnje volje. Govor senatorja Pucelja je se- gel globoko v srce vsem prisotnim.

Ob zaključku svečanosti je bilo polaga- nje vencev ter poklonitev zastavi in za- stopnikov vseh navzočih korporacij in dru- štev. Ob 15. je bil slavnostni sprevod po Ribnici, ki je prisrčno pozdravljala sokol- ske trume. Spreved je vodil starosta Ivan Arko. Na čelu je jezdila sokolska konje- nica, za njo je svirala ribniška sokolska godba, njej so sledile pešne narodne noše, med katerimi so se posebno odlikovali dve

Samo 1 Din

Vas stane posamezna številka »Jutra«, če si list naročite. Vrh tega pa imate kot naročnik pravico do »Jutrovega« nezgodnega zava- rovanja, po katerem izplača za- varovalna družba »Jugoslavija« svojem smrtno ponesrečenemu naročniku

10.000 Din

Ziljanki ter četvorica malčkov v narodnih nošnjah, za njimi so se razvrstili gasilci z gasilskimi naraščajem, nato četniki z zasto- vo in omladinci Narodne odbrane. Sokol- ski del sprevoda je otvorila skupina šestih praporov. Za njimi so korakale vrste člo- nov v krojih, članice, moški in ženski na- raščaj ter veliko število dece. Na sprevod so sipali Ribničani z vseh oken cvetje ter navdušeno pozdravljali. Pozdravom so se priključili tudi kmečki ljudje, ki so ve- selo klicali Sokolom in prav posebej še so- kolski deci.

Po obhodu po Ribnici se je vršil defile mimo zastopnika kralja, generala Popadi- ča, senatorja dr. Zeca in ostalih odličnikov. Pri defileju so se posebno odlikovali stari veterani, ki so kljub letom korakali čilo, da jih je moral zavidati marsikateri mladenič.

Po slavnostnem obhodu se je vršila telo- vadba, pri kateri so pokazali tako člani, kakor članice, naraščaj in deca, da so ri- biški Sokoli odlični tudi v telovadbi. Telo- vadbo so sicer hoteli motiti oblaki in dež. Ljubi Bog pa je prizanesel do zadnjega S svojim blagoslovom je samo bogato obsul stare Sokole, ki so kljub nalivej vztrajali do zadnjega ter izvedli svojo vajo eksakt- no in precizno, da so želi burno prizna- nje vseh gledalcev.

Po telovadbi se je razvila obiskana na- rodna veselica, pri kateri so se sprostiti vr- li Ribničani z svojo prirojeno šega- vostjo.

Za ves potek proslave 30-letnice ribniške- ga Sokola zaslužijo narodni Ribničani pol- no priznanje. Saj ga ni bilo med njimi od

zadnjega delavca pa do prvega intelektua- lca, od starca do dece človeka, ki ne bi bil prispeval svoj delež k zmagi sokolske in jugoslovenske misli v svojem rodnom gnezdu. Med vsemi pa je gotovo zaslužil še prav posebno priznanje vrli starostar — Logarjev ata — neumorni Ivan Arko.

Za novo vrsto meščanskih šol

Prednost obrtno-industrijski vrsti ob primernem upo- števanju ostalih vrst — Za odpravo zdravstvenih nedostatkov

Ljubljana, 13. julija.

Po najnovejši ministriki uredbi naj bi se meščanske šole delile v štiri vrste: kme- tijske, trgovske, obrtno-industrijske in go- spodinjske šole. Posamezne šole so morale staviti svoje predloge, kakšna vrsta me- ščanskih šol naj bi najbolj ustrezala po- trebam Ljubljane. Šole so skoraj soglasno predlagale obrtno-industrijsko vrsto me- ščanske šole. Odbor za meščanske šole pa je bil mnenja, da je treba zlasti z ozirom na izrazito kmetijski značaj okolice za Ljubljano sprejeti tudi kmetijsko vrsto meščanskih šol. Za tiste revnejše sloje, ki pošiljajo svoje otroke v meščanske šole, ki se po končanih šolah ne morejo vrniti na svoje domove v stan ali obrt staršev, temveč si morajo po službah iskati vsak- danjega kruha, pa je seveda potrebna tudi trgovska in pisarniška izobrazba, za kar morajo meščanske šole tudi skrbeti. Na meščanskih šolah naj bi se uvedli tudi go- spodinjski tečajji, za kar je bil denar prav- zaprav že zbran, pa se je žal porabil za druge namene. Na šoli pri Sv. Jakobu v Mostah in bežigraske šoli pa se bodo že letos ustanovili gospodinjski nadaljevalni tečajji. Prihodnje leto pa se bo ustanovila gospodinjska šola na Viču in, ako bodo denarna sredstva količjak dovoljevala, tudi v Zg. šiški. Vse meščanske šole pa bo treba kolikor mogoče izpopolniti z gospo- dinjskim poukom.

Večina meščanskih šol pa naj bi po mnenju odbora za meščanske šole bila obrtno-industrijske vrste, ker je večina njihovih učencev iz teh slojev in se jih večina tudi posveti tej stroki. (Izmed 73 letošnjih absolventov meščanske šole na Prulah se jih je 43 posvetilo obrti 10 kme- tijskemu, 6 trgovini). Treba pa bo seveda doseči tudi to, da se bodo v obrt sprejemali res samo učenici iz teh šol, ki dajejo bodo- čim obrtnikom primerno temeljno stanov- sko izobrazbo. Navado, oziroma razvado, da se v obrt sprejemajo učenec s pomanj- kljivo strokovno izobrazbo in se tudi te- kom svoje učne dobe ne izobrazijo tako,

Uspehi naših strokovnih šol

Ljubljana, 13. julija.

Zanimivo poglavje o tem, kako se naše mlade generacije pripravljajo za vstop v življenje, nam odpira kratek pregled o frekvenci in uspehih našega strokovnega šolstva, ki zavzema v prosvetnem aparatu dravske banovine zlasti v današnjih časih vsega uvaževanja vredno mesto. Na vseh naših tehničnih, obrtnih in trgovskih šolah je bilo lani vpisanih 1906 učencev, in d- njimi 748 dečkov in nič manj ko 1158 deklet. Da je odstotek ženske mladine na strokovnih šolah tako izredno velik, gre ravno na račun razširjenosti državn ga osrednjega zavoda za žensko domačo obrt, ki je štel v preteklem letu v zavodu sa- mem in na svojih krajevnih šolah v Hor- julu, Polhovem gradu, Zireh, Zelenici, pri Fari na Jesenicah, Prevaljah in v Ad- lešičih 543 gojenk. Od osrednjega zavoda je večja v naši banovini samo še tehnična srednja šola, ki je imela v pričetku šolske- ga leta na vseh svojih oddelkih 576 dija- kov in dijakin. Njima sledi po vrsti trgovski akademiji v Ljubljani (210) in Mariboru (194), Dvoraždr- državni trgovski šoli v Ljubljani (173) in Celju (143) ter državna tekstilna šola v Kranju (41) in pietarska šola v Ptuj (16). Po- samezne šole in njihovi oddelki — za dr- žavni osrednji zavod nam manjkajo po- datki — izkazujejo naslednje zaključne uspehe:

	odl. pd. d. zad.	vpis.
Tehnična srednja šola		
arhitektonsko-građb. odsek	2 11 40	96
strojni odsek	4 7 50	98
elektrotehnični odsek	1 19 32	80
Delovodska šola		
gradbeni odsek	1 12 14	31
strojni odsek	1 8 25	44
elektroinstalaterski odsek	— 4 14	22
mizarski in strug odsek	3 5 10	19
kiparski in rezbarski od.	— 4 5	10
keramiški odsek	— 2 3	7
graverski odsek	— 3 8	13
Ženska obrtna šola		
oddelek za perilo	3 13 26	57
oddelek za obleko	4 33 35	77
oddelek za vezenje	— 5 3	8
Banovinska š. za glasbila	— 6 4	15
Trgovska akad. v Mar.	5 24 96	2194
Trgovska akad. v Ljub.	4 16 96	38 210
Dvoraždr. trg. š. v Ljub.	— 13 66	52 173
Dvoraždr. trg. š. v Celju	2 13 21	50 143
Textilna šola v Kranju	7 4 22	41
Pietarska šola v Ptuj	— 12 4	16

Prva ekspedicija SPD v švicarske Alpe

Osrednje društvo SPD je skupno s Savin- sko podružnico v Celju sklenilo, da priredi v času od 1. do 14. avgusta alpinistično ekspedicijo v Zpadne Alpe. Namen te eka- pedicije je izvežbanje naših alpinistov v tež- kih visokogorskih turah v pasu nad 4000 m ter njih priprava za poznejše ekspedicije naših najboljših planincev za inozemske od-

prave v Kavkaz, Srednjo Azijo itd., katere ima SPD že v svojem načrtu.

Alpinistični odsek SPD si je izbral za iz- hodišče letošnje odprave znamenito gorsko vas Zermatt v Wallisu (1620 m), ki leži pod najvišjimi vrhovi Švice ter je izhodišče za visokogorske ture na preko 20 štiritisočakov, vkljenjenih v preko 50 ledenikov.

Kot vodja te prve naše alpinistične eka- pedicije v Švico je g. Kopinšek vodil vse priprave, ki trajajo skoro že leto dni ter so sedaj tik pred zaključkom. Mnogo truda in dela, nebroj še in korespondence, debat o opremlitvi, intervencij pri konzulatih ter železniških uravah v tu. in inozemstvu je bilo potrebnih, da smo dosegli čim nižje stroške odprave ter s tem omogočili čim več- jemu številu naših najboljših planincev pot v Mekko vseh hribovcev, v Zermatt.

Pot vodi preko Trsta, Benetk, Verone, Mi- lana, dalje ob Lago Maggiore, skozi Simplon- ski predor v Brig in od tu preko Vispa v Zermatt. V Zermattu nameravamo ostati 8 do 10 dni ter med tem časom obdelati čim več vrhov nad 4000 m. V ta namen se bomo razdelili v manjše skupine, katerih vsaka bo absolvirala po že doma določenem načrtu posamezne ture. Tako si je ena izmed sku- pin izbrala traverziranje Monte Rosa-masiva, kateri sam že obsega 12 štiritisočakov, med katere spada tudi najvišji švicarski vrh Du- fourspitze (4638 m); člani te skupine se bodo pri tej turi posluževali delno tudi smu- či. Druga skupina se bo lotila razvpitega orjaka Lysekamna (4478 m) ter njegovih sosedov Castorja (4230) in Polluxa (4094). Tretja skupina bo latortila na Schönbihi- ledeniku ter od tam podvzela vzpona na Dent Blanche (4364) in Zinalrothorn (4223). Četr- ta skupina si bo razdelila delo med Weiss- hornom (4512) in Fuschelalp skupino, katere obsega poleg najvišjega vrha Dom (4554) še pet štiritisočakov. Seveda pa je glavni cilj vseh teh skupin, katerih člani so skoraj vsi naši najboljši alpinisti iz Ljubljane, Celja, Jesenice, Maribora in Zagreba gora vseh go- ra: Matterhorn!

Razen navedenih skupin potujejo tudi iz- letniki turisti, ki bodo tudi deležni vseh pri- dobljenih popustov in ugodnosti. Iz došlih prijav je razviden velik interes, ki vlada tudi med našimi starejšimi alpinisti za to tu- ro. Vse natančnejše informacije za ta izlet dajeta pisarni SPD v Ljubljani in Celju, kjer je možna naknadna prijava še do 20. t. m.

Cestni delavci še stavkajo

Zagorje, 13. julija.

Ze 10 dni stavkajo delavci pri javnih de- lih na cesti Zagorje-Trbovlje v Kandersah in Trebeljevem. Pri banovini se je zglasilo že več deputacij in je bilo v soboto objubl- ljeno, da bo zvišan zaslužek na uro na 3 Din za delavce, stare čez 20 let, in na 2,75 Din za delavce pod 20 leti. Kljub objavi pa de- lavci še niso šli na delo, ker zahtevajo pi- smeno pogodbo.

Danes so sicer se odpravili na kraj dela, vendar pa dela ne začnejo prej, kakor izjav- ljajo, dokler se ne ugodij njihovim zahtevam. Vseh delavcev stanka čez 300. Med njimi je mnogo družinskih očetov, katerih družine so sploh brez vsakih sredstev. Zeleti bi bilo, da se oblastva malo bolj zanima za te siromake.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Domače vesti

* Spominska svečanost na Kajmakčalanu. Še več kot druga leta, je bilo letos romarjev na Kajmakčalanu. Spominska svečanost, ki se je vršila v nedeljo, je bila namreč združena z 20letnico slavne junaške bitke na Kajmakčalanu in z jubilejem sokojskega društva v Bitolju. Zvečer v soboto je krenilo mnogo romarjev iz Bitolja proti Kajmakčalanu. Nekateri so prenočili pri turističnem domu Jelah, kjer so pripravili 15 sotorov, drugi pa so se zatekli v planinske kolibe. V spominski kapelici na Kajmakčalanu, ki so jo lani zgradili, je bil v nedeljo popoldne porast pokojnemu kralju Ujedinitelju in vsem kajmakčalanskim junakom. Tudi po katoliškem obredu so se vršile molitve v spomin junakov.

* Prvi jugoslovensko-čehoslovski zgodovinski film. Naše oblasti so odobrile sestavo prvega jugoslovensko-čehoslovškega zgodovinskega filma, ki bo imel naslov »Pod okupacijo«. Ta film bo kazal borbe Jugoslovenov in Čehoslovakov za osvoboditev. Prikazani bodo v njem srbski vojniki, čehoslovski legionarji ter upori srbskega življa proti avstrijski okupaciji. Film bo povečal tudi spomin onih Čebov, ki so se v avstrijskih vojaških oddelkih v okupirani Srbiji upirali proti nasilju. Mnoge slike filma bodo posnete na zgodovinskih tleh v Srbiji, druge slike pa v praškem filmskem ateljeju.

1.-11. JULIJA

LETNO BLAGO
PO IZREDNO NIZKIH
CENAH:

MANUFAKTURA

Souvan

* Jugoslovija na Taborn rumunskih skavtov v Braşovu. Zveza rumunskih skavtov pod pokroviteljstvom rumunskega vladarja bo imela svoj četrti tabor v Braşovu od 8. do 24. avgusta. Tabora se bodo udeležili tudi skavti iz ostalih držav Male antante, držav Balkanskega sporazuma in iz Poljske ter Bolgarije. Našo skavtsko zvezo bo zastopala četa, ki bo štela najmanj 35 do 50 skavtov. S tem bodo naši skavti tudi vrnil rumunskim skavtom obisk na lanskem našem tretjem skavtskem taboru v Beogradu.

* Francoska studija o jugoslovenskih rodbinskih združenjih. Emile Sicaud, dopisni član mednarodnega instituta za sociologijo, je napisal studijo o rodbinskih združenjih v Jugoslaviji, ki je izšla kot posebna brošura. Pisatelj je svojo studijo prečital na zborovanju mednarodnega instituta za sociologijo v Bruslju. G. Sicaud je že dosti potoval po Srednji Evropi in po Balkanu in zdaj pripravlja tudi veliko delo o dunavskem bazenu, ki bo izšlo v treh zvezkih.

* Diplomirani so bili za inženjerje kemije na tehniški fakulteti zagrebškega vseučilišča gg. Gorjanovič Zvonko, Komazek Alfred in Dulčić Mihajlo.

* Razpis književnih nagrad. Mladinska matice razpisuje za svoje redne publikacije dve književni nagradi, in sicer: 1. Nagrado v znesku 2500 Din za najboljši izvirni umetniški in vzgojni spis, ki bi bil primeren za mladino od 10. do 14. leta. Obseg cca 5 tiskanih pol. 2. Nagrado prav tako v znesku 2500 Din za spis, namenjen otrokom od 6. do 9. leta. Snov poljubna. Obseg cca 4 tiskane pole. Nagrada bodo samo dela, ki so zrela in primerna za tisk. Ta dela bodo tudi običajni honorar. Sprejemajo se le tipkani rokopisi, poslani po pošti, ki naj ne dopoljujejo pod psevdonimom. Isti psevdonim naj nosi tudi zaprta kuverta, katera pa naj vsebuje le kontrolno številko brez imena in naslova avtorja. Naslove in imena sporočijo tajništvo Mladinske matice tekmovalci. Če le po preložitvi, da se jim javlja v »Učiteljskem tovarštvu«, da se jim lahko vrnejo rokopisi, oziroma izplača nagrada. Zaradi identifikacije naj navedejo tedaj konkurenčni se psevdonim in kontrolno številko. Rokopise sprejema od 1. januarja 1937. Tajništvo Mladinske matice v Ljubljani, Franciška ulica 6, kjer se dobijo tudi podrobne informacije. Za odbor Mladinske matice: Predsednik: Andrej Skulič, tajnik: Albert Širok.

Kulturni pregled

Poezija Desanke Maksimović

V sodobni srbski poeziji je zavzela Desanka Maksimović eno najvidnejših mest. Že z zbirko »Pesme«, ki je izšla l. 1924, je jasno orisala svoj pesniški obraz; njeni verzji so izpoved čiste lirčne nature, ki jo odlikuje poleg sveže, a ne izredno iznajdljive tvorine domišljije tudi tenak ritmični čut in gibčen, tvornemu hotenju vedno in vsled prilagodljiv jezik. Izmed pesmic svoje generacije je Desanka Maksimović dozorla v najizrazitejši pesniško osebnost, ki je poezija ni samo amaterski opravki ali prehodna stvar, marveč nujna funkcija njenega osebnega življenja, kakor je bila na pr. Anni Noailles ali drugim resničnim pesnicam svetovne literature. Tudi največja zbirka Desanke Maksimović »Nove pesme« (Beograd 1936, Savremeni Srpske književne zadruge) ne prita samo o zvelobni sladkotridnem meliorju poela v času, ki je tako optupno neličen, marveč tudi o neomagajoči pesniški sili, o pristnosti in iskrenosti pesniškega doživljanja.

Zbirka »Nove pesme« ima pretežno izpovedni značaj; je izrazit primer lirike, v kateri je za zopet ali se vedno force majore, os, okoli katere se suče ves pesniški svet;

* Diplomirani so bili na tehnični visoki šoli v Pragi g. Kroschl za strojnega inženjerja. Cestitamo!

* Nov planinski dom nad Bohinjem. Iz zbornika na Komni odpravi SPD v nedeljo 19. t. m. Dom na Komni leži v višini 1520 m. Iz doma je krasen razgled na Bohinjsko jezero, na vso Bohinjsko dolino, Pršivec, Tičarico, Triglav in Bogatinsko skupino. Novi dom na Komni ustreza vsem zahtevam sodobnega planinskega doma. V nedeljo 19. t. m. ob pol 11. slavnostni govor predsednika SPD in ogled novega doma. Popoldne planiska zabava. Iz Ljubljane bodo odpravili avtobusi direktno do Savice v soboto ob 15.30 in v nedeljo ob 4. uri zjutraj. Prijave za avtobusni izlet sprejema pisarna SPD Ljubljana, Aleksandrova cesta 4-1.

* Smrt zaslužnega vojnika. V Beogradu je umrl v starosti 77 let upokojeni polkovnik Miladin Masalović, eden izmed onih vojaških veteranov, ki so preživeli ves zgodovinski razvoj od nekdanje vazele Srbije do velike Jugoslavije. Pokojnik je imel 45 let efektivne vojaške službe, z vstetjem vojnih let pa 54 let. Doma je bil iz Tomisavca. Podporočni čin je dosegel leta 1885, v vojno proti Turkom leta 1912 pa je bil kot komandant 17. polka. V vojni se je odlikoval z največjim junaštvom in požrtvovanjem, pridobil si je najvišja odlikovanja, a tudi vsa njegova rodbina je dala dragocene žrtve za svobodo domovine. Med okupacijo so sovražniki ubili njegovo mater in dva njegova ožja sorodnika, z onimi, ki so padli na bojiščih, pa je Masalovičeva hiša dala v vojnah 11 žrtev. Tudi vse premoženje rodbine je bilo uničeno. Najstarejši pokojnikov sin je generalštabni oficir.

* Pisatelj, ki žele sodelovati pri novem mladinskem listu »Naš dom«, se naprošajo, da pošlje svoje prispevke za prvo številko do 5. avgusta na: Tiskarno Slatnar, uredništvo »Našega doma« v Kamniku.

* Sleparaška afera v knjigovodstvu beograjskega mestnega vodovoda. Predsednik beograjske občine je bil neprijetno presenečen, ko je prišel k njemu predstavnik neke znane beograjske tvrdke ter mu povedal, da je mestni uradnik-dnevničar, zaposlen v računovodstvu mestnega vodovoda, ruski begunec Mozgov predlagal tvrdki, naj se na lahek način reši svojega dolga na raznih takсах. Ta dolg znaša nad 40.000 Din, uradnik Mozgov pa je tvrdil predlagal, da bi ji za plačilo 15 tisoč Din preskrbel vsa potrdila, kakor da so vse takse že plačane. Na občini so se s predstavnikom tvrdke dogovorili, da bodo sleparaški razkrinkali pri slepariji. Tvrdka je Rusu izplačala 15 tisočakov, ki pa so bili zabeleženi, mož pa je tvrdil izročil razna potrdila o plačilih takсах. Podpisani na potrdilih so bili v redu. Fingirani kupčiji med sleparaškim uradnikom in tvrdko so prisostvovali policijski agenti, ki so Mozgova zaprli. Jasn je, da je bil dogovorjen z različnimi uradniki knjigovodstva mestnega vodovoda, katerih pa doslej še ni hotel izdati. Nekateri uradniki so potrdila podpisovali seveda v dobri veri, da je vse v redu in pošteno. Uvedena je bila takoj preiskava, da se ugotovi, koliko takih in podobnih transakcij je Mozlov že izvršil in kdo so njegovi pomočniki. Ker sam slepari ni bil bil mogel izvesti.

— Krjavljiva koča na Obolnem je do preklica javnosti zaprta.

* Eno srce — ena radenska

* Tovarna JOS. RICH sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

u— Na francoskem konzulatu bo danes od 11. do 12. recepcija zaradi narodnega praznika francoske republike.

* Priznanje delu. Ljubljanski župan dr. Adlešič je v soboto izročil zlati kolajni za vostno službovanje gg. Filipu Mačku in Ivanu Skubicu, vodilima nameščenema knjigovodstva in kartonažne tovarne g. Fra. na Bonača. Oba sta že preko 40 let pri tej znani tvrdki ter imata v Ljubljani in izven nje širok krog znanstven in prijateljev, ki jim cenijo ne le kot odlična strokovnjaka, temveč v enaki meri kot moža plemenitega značaja. Njihovim čestitkam se pridružujemo tudi mi.

u— Merkantilni tečaj za učiteljstvo. Po zgledu prejšnjih let se je začel v prostorih trgovske akademije na Bleiweisovi cesti merkantilni tečaj za učiteljstvo. Tečaj, ki ga poseđa 30 učnih oseb iz osnovne in meščanske šole, ima namen vzposobiti učne osebe za poučevanje na obrtnih odnosno trgovskih nadaljevalnih šolah. Takih tečajev je bilo čez več, a pomembnejše kvalificiranih učnih oseb še vedno obstoja. Tečaj bo trajal mesec dni. Otvoril ga je inšpektor g. Presl. Po porazdelitvi dela so takoj začeli pouk knjigovodstva, ki ga poučuje profesor Sič.

prva in zadnja točka v pesniškem doživljanju prirode in življenja. To ni samo pristno žensko, marveč tudi pristno lirčno.

Priklupna knjižica je razdeljena na pet delov, katerih vsakega veče v celoto neka motivna skupnost. Prvi del, »Sečanje na oca«, je po številu pesmi najskromnejši: pesnica se klanja manom svojega očeta, v. škega učitelja, ki »kao da opet negde žurno gre i kao da oči njegove nešto šao je ne znam znaju«. »Pismo oca« je kakor Zupančičeva poslanica prijatelju Murmu izraz pesniškega nezadovoljstva s sodobnim svetom, kjer »za sebe svi se grozničavo briu, cene svoja imanja i sičuša biča«. Skupni pesmi »Zavižaj« označuje pesniško spoznanje, da je po vsem blodnem tavanju modernega življenja še najslabša in najtrdnjše ta tieta resničnost, ki jo imenujemo rodno gnezdo, domači kraj.

kako sve ovdje bude zračno i mirno, i smrt se kao noć odmora teka: kako daleko biva i prozorno lice ljubljenskog čoveka.

Pesnica se na domači grudi voljno vdaja močnim vtiskom prirodne lepote in se s slastjo, v kateri zaznavamo poleg nostalgije

ZVOCNI KINO SOKOLSKI DOM
v Šiški, telefon 33-87
Slavni ruski umetnik INKIŠINOV
v senzijskonalnem filmu

Sužnji pohlepa za denarjem

za ljudi z močnimi živci.

Predstave v torek, sredo in četrtek,
ob pol 9. uri.

V soboto:
BOSANSKA SINFONJA.

u— Gradbeni delavci za kolektivno pogodbo. V dvorani Delavske zbornice se je v nedeljo popoldne vršilo veliko zborovanje gradbenega delavstva, na katerem je predsednik Strojne komisije Leskovec poročal o splošnem položaju v tej panogi. Zadnje stavke so gradbeni delavci izvajali vsaj z delnim uspehom, le v Prekmurju je položaj manj zadovoljiv. V Murski Soboti je delavstvo najpogostje stopilo v stavko, a je pod silo razmer pred tednom spet začelo delati brez odločnih jamstev, da se bodo podjetja držala sporazuma. Delavstvo v Prekmurju je zaposleno pod najslabšimi pogoji, saj prejemajo zidari komaj 24 do 28 Din mezde na dan, težaki pa od 14 do 16 Din. Zborovalci so nato obravnavali vprašanje kolektivne pogodbe, ki naj bi bila izdelana po vzoru zagrebške. Sporazum, ki je bil v stavki sklenjen med delavci in podjetniki, ostane v veljavi do konca leta, z novim letom pa stopi v veljavo nova kolektivna pogodba. Osnutek bo izdelan že prihodnji mesec, da bodo imeli predstavniki delavstva in podjetij dovolj časa za končno razpravo o njem.

UPRAVA
„Žena in dom“
„Prijatelj“
DA. LATINOVA 8. TEL. 21-32

Razbojniški napad sredi mesta

Ljubljana, 13. julija.
V soboto zvečer je prišlo na Starem trgu do dogodka, ki nudi prav značilen primer moralnega razdeljanja današnjega časa. Okrog 21. se je tedaj vračal proti svojemu domu na Starem trgu št. 21. 56-letni pleškarski pomočnik Peter Zidan, ki je bil večer ure predsedel v znanem Bujasovem vinotoku v Prešernovi ulici. Bil je malo več navadno mero židane volje, pa se mu je epotoma pridružil neznan človek z nekakšno vrečo pod pazduho in se mu vsilil za spremeljvalca. Ko je Zidan nazadnje doma odšel, hišna vrata in stopil v vežo — na Starem trgu je bil ob tem času še precej živahen promet — je neznan sopotnik planil za njim, ga vrgel na tla, ga tlačil za vrat in mu začel brskati po žepih. Zidan, presenečen od nenadnega nasilja, je prišel kričati, da ga je siljal natak v sosedni Zalaznikovi kavarni. Natak je pohitel na ulico, in ko je prišel do veže Zidanovega stanovanja, je videl, kako se v temi rujeva dve moški postavi. A napadalec je bil toliko spretel, da se je natakarju, ki mu položaj ni bil prvi bil povsem jaseen, izmuznil in pobegnil proti mestu. Na kraju napada so našli samo še njegov klobuk in prazno vrečo, ki ju v naglici ni več utegnil vzeti s seboj.

Ko je prišel stražnik s Šentjakobskega trga, je ugotovil, da je razbojniški napadalec pri iskanju denarja raztrgal Zidanu skraj vse hlače in mu iz žepa odnesel 100 Din, na pa utegnil preiskati še žepov v suknjiču svoje žrtve, kjer je Zidan hranil še okrog 150 Din svojega tedenskega zaslužka. Razburjenje je kmalu privabilo več ljudi iz okolice in neka stanovalka iz hiše št. 21, ki se je tedaj ravno mudila na oknu in opazovala, kako Zidan prihaja s spremeljvalcem, je dala stražniku precej natančen opis neznanca. Policija je večeraj poizvedovala, če se v vinotoku v Prešernovi ulici in po navdih, ki jih je dal gostilničar, je njen sam kmalu krenil v pravo smer. V soboto zvečer je bil pri Bujasu namreč tudi brezposelni delavec Anton Kastelec s Ceste dveh cesarjev, a ker je bil gostom nadležen, so ga postavili pod kap. Kastelec je bil pri tej priliki brčkone opazil, da ima Zidan po žepih nekaj denarja, pa ga je počakal za voglom.

Davi na vse zgodaj je policija poiskala Kasteleca na njegovem stanovanju. Pri zaslišanju je priznal, da sta klobuk in vroča njegova, a je obenem zatrjeval, da se ne more spomniti, kako naj bi bile njegove reči prišle na Mestni trg, češ da je bil takrat neusmiljen pijan. Priče pa nasprotno zatrjujejo, da o kakšni vinjenosti pri njem ob kritičnem času ne more biti govora. Nič kaj dobro ne priporoča Kastelec tudi njegov kazenski list. Za sabo ima namreč že okrogel ducat večjih in manjših zaporov, ki so mu jih prinesle goljufije, tatvine in podobne reči.

po nečem nedovršenem tihi prizvok razočaranja in skrite bolesti, priključuje ritmu kmečkega življenja. Odtod se razpleta tretji del »Novih pesmic: »Vračanje miru«. Izmučena duša teži iz mestnega življenja v zaslanji paradizi prirode in preprostosti in hrepeni po tihi, drobni sreči.

Pored tolikih skritih lepota zadihano sam nekaj potrdila. Stiglo je doba da mi dosta bude kakva ljudska sreča mala.

Pesniški čopič s katerim elika razpoloženja večerov, zinske prirode, tišino samotnosti in profanemu sreču neznanu elast odpovedi; namaka v temno barvo melanholije, ki je razsuta po vseh njenih izpovedih kakor drobna, komaj vidna rosa. Ni to melanholija razbolelih čustev, še manj zavesten pesimizem kakor pri Kranjčevici ali Disu: je to ožnost Prešernove vrste, kadar pokoplješ misli visokoletne in želja neizpolnjenih bolečin; ožnost, ki ti jo vzbuja pogled na odevajoče rože in prihajajoče jesen. V zadnjem delu zbirke, ki ima naslov »Pesma«, so njeni izrazi še izrazitejši in se toplejši obenem: občutja minljivosti, osamelosti, resignacije se oglašajo iz zrelih in polnih verzov.

Vmes je še neki ciklus, v tej zbirki nemara najmanj oseb, a slovenskemu čitatelju najbližji: »Iz Slovenačke. Deset pesmi, ki so jih inspirirale slovenske Alpe, gore, polja in gozdovi; doživlja našega pejažja, pesniški vtiski iz sveta, o katerem pravi pesnica: »Uvek kad se otud

u— Pevski sbor Glasb. Matice ljubljanske ima v sredo 15. t. m. ob 20. in četrti sestanku vsega zbora (kratke pogovori). Odbor: u— Poročila sta se g. dr. Leon Jerovec iz Ljubljane in gđ. Margareta Türk z Dunaja. Bilo srečno!

u— Na berlisko olimpiado 29. t. m. z odprtim avtobusom: Ljubljana-Dunaj-Praga-Dresden-Berlin; nazaj 4. avgusta Leipzig-Nürnberg-München-Salzburg-Großglockner-Heiligenblut-Celovec-Ljubljana. Cena 1200 Din, Pribute do 22. t. m. Izletna pisarna Okorn, hotel Sion, tel. 26-45.

u— Davčni obvezanci se obveščajo, da so seznanili o neposrednih davkih razgrnjeni davčnim zavezancem na vpogled v mestnem odpravnistvu Mestni trg 27-III, soba 48 od 13. do 20. t. m.

u— Nesreče gradbenih delavcev. Na kirurški oddelku so večeraj pripeljali delavca Gnezina Demonteja iz Srednjih Gameljnov, ki je pri delu v kamnolomu v Spodnjih Pirničah dobil precej nevarne poškodbe. Zgrabil ga je vlak, s katerim prevažajo preko Savice material za ureditev mednanskega klavca, pa so mu vozički stisnili prsti koš in mu precej ranili tudi obraz. V neki gostilni v Bizoviku pa so se v nedeljo zidarski delavci nekaj sporekli med seboj zaradi zadnje štrajka. Pri tej priliki je eden izmed sosesednikov udaril 56-letnega Janeza Mojškercja iz Bizovika tako močno s stolom po glavi, da so ga morali precej ranjenega prepeljati v bolnišnico.

u— Mrtev na ulici. Pasanti Francišanske ulice so bili večeraj okrog 10. popoldne med hišo Hipotekarne banke in »Slonom« priče tragičnega dogodka, ki je na vse prisilno napravil najgloblji vtis. Po ulici je na koisu privozil neznan, lepo oblečen starejši deželan, pa je na vsem lepm omahnil in se kakor mrtev zgrudil na tla. Ljudje, ki jih je Francišanska ulica ob tem času polna, so nesrečnega neznanca brž zanesli v vežo III. potekarne banke, mu skušali pomagati, kolikor so vedeli in znali in brž telefonirali po reševalce. Ko je njihov avto par minut pozneje pribrazil, pa je bilo že povsem jasno, da je vsako reševalno prizadevanje zaman, zakaj mož je umrl, zadet od srčne kapi. Stražnik je nato telefoniral po voz pogrebnega zavoda, a ko je prišla se komisija z namestnikom policijskega zdravnika dr. Lapajnetom in dežurnim uradnikom Kettejem, so po listinah, ki so jih našli pri njem, spoznali v mrtvecu 40-letnega dvorja Janeza Škerjanca iz Godiča pri Stahovici onkraj Kamnika. Na odredbo komisije so truplo prepeljali v mrtvašnico pri Sv. Krištofu, obenem pa je policija preko kamniških oblasti obvestila pokojnikov svoje. Smrt Janeza Škerjanca je še toliko bolj tragična, ker se je pravkar pripeljal v Ljubljano, da pri zdravniku poišče pomoči za svoje bolno srce.

u— Za Društvo slepih je darovala gđna Marja Grošljeva 150 Din — honorar svojega literarnega dela.

Iz Celja

e— Uspela poskusna vožnja z novim mestnim avtobusom. Mestno avtobusno podjetje v Celju si je nabavilo nov 32-sedežni avtobus znamke Mercedes Benz z Dieslovim motorjem in priredilo z njim v nedeljo poskusno vožnjo na Jezersko. Vožnje so se udeležili zastopniki mestne občine in mestnega avtobusnega podjetja. Olepševalnega in tujskoprometnega društva in SPD ter zastopniki tiska. V neprestanem dežju je vozil avtobus ob 6. zjutraj iz Celja skozi Vransko, Domžale, Mengeš in Senčur na Jezersko in na Jezersko sedlo (1216 m). Pri dobrem in obilnem skupnem kosilu v hotelu Kasino na Jezerskem sta magistratni direktor g. Šubic in predsednik mestnega avtobusnega podjetja g. Fazarinc poudarila pomen nabave avtobusov z Dieslovimi motorji za razvoj podjetja in pospeševanje tujskega prometa. Novi avtobus, ki mu bo proti koncu julija sledil še drugi, bo vozil na dolgih progah in tudi v inozemstvo. Med kosilom je dež pomehal in nastal je krasen sončen dan. Po kratkem sproduhu v divno okolico, obdano z zasneženimi velikani Savinjskih Alp, so se udeleženci odpeljali skozi Kokro mimo lepega gradu Nj. Vis. kneza mnestnika Pavla pri Lukovnici skozi Kranj v St. Vid, kjer so si ogledali obrtno razstavo, nato pa so se vrnili skozi Ljubljano ob 21.15 v Celje. Novi avtobus se je vsesokoli obnesel kot praktično, ceneno in moderno prometno sredstvo.

e— Kopanje v Savinji in »Slovenec«. Dne 5. t. m. smo objavili mi in za nami tudi »Slovenec« sklep mestnega sveta v Celju glede raznih nemogočih omejitev kopanja na prostem v Savinji. Glede na ogorčenje, ki ga je povzročil ta čudni sklep med prebivalstvom ne glede na sloj in prepričanje, smo po svoji novinarski dolžnosti objavili stvarno kritiko tega sklepa. Nedeljski »Slovenec« pa objavlja večeraj, da je bil zadevni predlog zdravstvenega odbora »pomankljivo formuliran« in da ostane vse pri starem, kakor je bilo »pod slavnim JNS režimom«. Torej je JNS rešil vendarle napravil nekaj dobrega, če celo »Slovenec«

vratim — puna sam neba i letac. V pesmi »Svelo jutro« se srbska pesnica imaginarno srečuje s Cankarjevo materjo, Julijo Primčev, Gregorčičem in Murnom.

Poezija Desanke Maksimovićve ne razodeva ne pretresljivih čustev ne prodornih tajne in čudesa življenja obletavajučih misli; prav tako ne kaže težnje po oblikovni originalnosti. Je to poezija drobnega in tihega življenja, izpoved nežne ženske duše, ki hodi zvedavo skozi življenje, govori z rastlinami, pticami in oblaki in se zaveda, da nima za »tisto veliko« ne moči ne vere. Njene duše ne vrtinčijo ne veliki dvomi ne strastne težnje, zato se v tej poeziji ne zrcali groza in tema našega časa, v nji se ne bližajo njegova prevratna gesla in ognjevitosti. Tako neke ob obali vzhajajočega morja tiho in plaho cveto vijolice, ki jih skrbe samo solnce in oblaki; tako hodi skozi naš razburkani čas tisoče nežnih duš, ki jih zanima samo njihova drobna sreča in ki zopet in zopet, kakor tičejo enaka nežnih duš pred njimi, trepetejo v mislih na minljivost in smrt.

Tako življenje je našlo v Desanki Maksimović nadarjeno in zrelo izpovedovalko.

Dve publikaciji Glasbene Matice

Pravkar sta izšli v založbi ljubljanske Glasbene Matice dve noviteti: »Mikijev god« klavirski skladnja za mladino, ki jih je napisal prof. Pavel Šivic in pa »Religio«

**Ako trpi Vaše dete
na
škrofulozi
potujte z njim
v
jedno
kopališče
Lipik**

neč« to indirektno priznava. Da ne bo »Slovenec« dalje slepomislil z omejitvami kopanja v Savinji, ugotavljamo, da je mestni svet sprejel točno formuliran sklep, kakor smo ga potem objavili mi in zatem tudi »Slovenec«. Ne gre torej za pomankljivo formulacijo, marveč so se sedanji gospodarji mestne občine glede na hudi odpor prebivalstva kratkotalo umaknili in sistrali oni del sklepa, ki jim je sedaj postal neprijeten. Veseli nas, da smo tudi mi pripomogli k reviziji.

e— Brezposelnost pojma dalje. Pri celjski borzi dela je bil 10. t. m. v evidenci 201 brezposeln (181 moških in 20 žensk) nasproti 253 (214 moških in 39 žensk) dne 30. junija.

e— Umrla je v nedeljo na hribu sv. Jožefa 6 v starosti 75 let posestnica ga. Marija Konestabova, rojena Doklerjeva.

e— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 vefilem »Donogo Tonka« in tednik.

Iz Maribora

a— Inž. Fran Hinterlechner, šef IV. mariborske sekcije, se je moral na zagrebški kliniki podvreči drugi težki operaciji, ki je je izvršil prof. dr. Budisavljevič. Želimo g. svetniku čimprejše okrevanje.

a— Modna revija obrtnikov. Naši obrtniki so se z veliko ljubeznijo podali na delo in prav nič ne dvomimo, da bo njihova modna revija nekaj res privlačnega in za Maribor velika posebnost, saj bo revija rezultat složnega dela našega obrtniškega stana oblačilne stroke. Za prireditev vlada med obrtniki veliko zanimanje, saj se je doslej prijavilo že 40 udeležencev. Seveda to število še ni dokončno in se bo tekom prihodnjih dni še zelo povečalo. Za modno revijo je že sedaj pripravljenih 60 kompletnih modelov, ki bodo same specialitete naših obrtnikov. Za impozantno modno revijo se je prijavilo že šest brhkih manekenk, vendar pa se bo njih število še izpolnilo. Modna revija obrtnikov bo v telovadnici dekliške meščanske šole v Cankarjevi ulici. Revija se bo pričela z otvoritvijo Mariborskega tedna, 1. avgusta in bo trajala do 9. avgusta. Predstave bodo ob delavnih dvakrat dnevno, ob 18. in 20. uri, ob nedeljah pa trikrat, popoldne ter dvakrat popoldne.

a— Sokolski nastop na Pesnici, ki bi se moral vršiti v nedeljo popoldne, je bil zaradi deževnega vremena preložen na prihodnjo nedeljo 19. t. m.

a— Turistično-sportna loterija na Mariborskem tednu. Tukajšnja podružnica Jugoslov. Touring-Kluba priredi v okviru letošnjega Mariborskega tedna turistično sportno loterijo. Vse srečke, ki niso bile izžrebane že 10. maja lahko sodelujejo v vseh treh žrebanjih. Drugo žrebanje bo 10. avgusta, zadnje pa 18. oktobra t. l. Loterija nudi 10.000 dobitkov. Glavni dobiček brezplačno potovanje po Sredozemskem morju. Nadaljnji dobitki so po 2 brezplačni potovanja do Aten in nazaj, eno brezplačno potovanje po Donavu od Beograda do Dunaja in nazaj in še druga potovanja od Susaka do Kotora, od Beograda do Oršave v Romuniji in 10 dnevna bivanja na Rabu, Plitvičkih jezerih ali na Bledu. Poleg tega še 10 brezplačnih daljših in 40 krajših potovanj, združenjih s trodnevnim bivanjem v večjih krajih Jugoslavije, ter še 9.998 raznih dobitkov v raznih sportnih potrebščinah. Izžrebane srečke se lahko zamenjajo. Udeležiti se te turistično sportne loterije na V. mariborskem tednu, ker s tem obenem pomagate pri graditvi močne turistične

Motnje v črevesju,
omotice zaradi zaganja se preprečijo s
uporabo naravne

FRANZ-JOSEFOVE
grenčice
Ogl. reg. B. br. 2074/35.

gloso« za godalni orkester iz suite za veliki orkester izpod peresa prof. Slavka Osterca. »Mikijev god« je zbirka 7 miniaturnih skladb, ki rišejo prigode iz dnevnega življenja miki-miske: Miki se zbudi, Miki pleše, Poredni Miki je tepen, Miki se joče, Miki zopet poje, Miki je vojak, Kolo (poslednja točka gre tudi po izvedbi nekoliko iz okvira). Skladbe so namenjene mladini, ne sicer na prav prvi stopnji klavirskega pouka (za to bi bile le pretežavne), nego kasneje kot domače dopolnilo k zbirkam za prednašanje. Klavirski stavek je vsesokoli prozoren, enostaven in na težjih mestih opremljen s pravilnim prstnim redom. Slog je preprost, nekoliko modernistično barvan, predvsem s prostimi sekundami kot harmonskim sredstvom. Zbirko krasi dopolne slike Ksenije Prunkove, ki je omislila tudi živo barvisti ovitek. — Cena 16 Din.

Osterčev »Religioso« je izšel v partituri za godalni orkester in je vzet iz skladateljeve Suite za veliki orkester. To je — mislim — edina skladateljeva kompozicija za godalni orkester ter je bila kot taka že čisto izvajana pri nas, zadnjič na jubilejni produkciji drž. konservatorija. Skladba je po mojem mnenju od vseh Osterčevih najbolj enotna in zaokrožena ter ne zametava čustvenosti, dasi je po svojem namenu že hotoma diskretna. Tudi barvno je dovolj zanimiva, harmonsko in formalno pa povsem enostavna, ter zaradi tega kar najbolj dostopna. Partitura (4 strani) stane Din 10 in je — enako kot »Mikijev god« —

stične organizacije. Cena srčke je 10 Din. Dobe se pri podružnici Jugoslov. Touring kluba v Mariboru (PUTNIK) Aleksandrova cesta 35 telefon 21-22.

a— Zanimiva kulturno gasilska razstava bo v dnevi 1. do 3. avgusta ob priliki svečane proslave 65 letnice obstoja mariborske gasilske čete. Za to proslavo so si mariborski gasilci navabili nov, najmoj, demarističevalni avto, organizirala pa se bo tudi skupno z Mariborskim tednom gasilske razstave, na kateri bodo razstavljene potrebščine proti napadu iz zraka in ki bo živahna revija motornih in brezmotornih letal. Udeleženci proslave imajo z železniško karto pravico do polovične voznine in s posebnim slavnostnim znakom prost vstop k vsem razstavam in prireditvam Mariborskega tedna od 1. do 3. avgusta. Pokroviteljstvo proslave je prevzel ban dr. Natačen, v častnem odboru pa so mestni poveljniki general M. Milenković, škof dr. Tomažič, sreska načelnika Peter Popović in dr. Janko Šiška, mestni župan dr. Juvan, predsednik zadruge Mariborski teden dr. F. Lipold, predstojnik policije dr. Trstenjak, starešina gasilske zajednice Josip Turk, ustanovitelj reševalne postaje dr. Josip Urbaček ter ustanovni član mariborske čete Josip Tscheligi.

a— Mariborsko gledališče je dobilo dramaturga. Mesto dramaturga pri Narodnem gledališču v Mariboru prevzame jeseni profesor tukajšnje klasične gimnazije dr. Ivan Dornik. Gledališče doslej ni imelo dramaturga.

a— Avstrijski avto v zapornice. Šofer nekega graškega zdravnika je trčil z osebnim avtomobilom v železniške zapornice pri St. Ihu in so se zapornice pri tem prelomile. Škoda znaša preko 200 Din. Proti šoferju se je uvedlo postopanje, ker je dognano, da se zaradi prenege vožnje ni mogel pravčasno ustaviti pred zapornicami.

a— Onemogel otrok v pohorskem grmovju. Marija Hanzelčeva s Pobrežja je preletela petek nabirala črvice na pohorski planoti med Mariborsko in Ruško kočo. V grmičevju pa jo je doletelo veliko presenečenje. V grmovju je bil skrit mal otrok, ves se stradal in žejan, ki je na vprašanje, kako je prišel tja, dejal, da tava že nekaj dni po tem grmičevju in ne najde izhoda. Sedaj poizkušajo za starši nesrečnega otroka.

a— Lov za Strajnskorim morilec. Policija je prejela obvestilo, da je neka oseba, ki prav dobro pozna 23-letnega Karla Sterna in Ivana Kolarja, ki sta najbolj osumljenca, da sta umorila upokojenega predgovornika finančne kontrole Ivana Strajnskega, včeraj v Celju videla Karla Sterna, ki pa ni imel na sebi rjave obleke s sivkastimi črtami, nego svetle hlače in temno suknjo. Nemudoma je o tem obvestila celjsko policijo, ki je prišla Sterna takoj zasledovati. Osumljenca pa se je posreželo pobegniti neznano kam. Varnostni organi okrog Celja in v Savinjski dolini in v kozjanskem srezu so sedaj intenzivno na delu, da morda izsledijo oba osumljenca.

a— Sto aretiranih. V zvezi z roparskim umorom, izvršenim nad upokojenim predgovornikom finančne kontrole Ivanom Strajnskom, je mariborska policija v sotoho in v nedeljo ponoči izvršila temeljito racijo po vsem Mariboru ter je aretirala okoli 100 oseb, med katerimi je iskala ljudi, ki bi vedeli kaj povedati o pobeških storilcih 23-letnem Karlu Sternu z Device Marije Brezja in 28-letnem Ivanu Kolarju s Potrežja. Aretirance so takoj po zaslišanju izpustili.

Iz škofoje Loke

Med tem ko bo otvorjena gospodarska razstava, bodo praznovali 60-letnico obstoja gasilci. Dvodnevno slavo bo združeno z raznimi prireditvami. Obenem bo zlet kranjske gasilske župe. Gasilci so svoj dom v mestu za slavo je pripravili.

Iz Ptuja

j— Na cesti povožen. Posestnik Čuček Jožef od Sv. Urbana je našel te dni na cesti med Trnovsko vasjo in Lohčim svojega 28 let starega hlapca Gajserja Friderika z zlomljeno levo nogo. Ranjenec je izpovedal, da ga je neki posestnik iz Lohča, ki je vozil seno, povozil in ga pustil tam ležati. Zivinozdravnik g. dr. Lesnik iz Ptuja je ranjenega s svojim avtom prepeljal v bolnišnico.

j— Posledice prepira. V vinotoku posestnice Vesjenjakove Marije v Mezgovcih je bila nedavno zvečer zbrana večja družba domačinov. V družbi je tudi bil 38letni posestnik Alojz Crmivec in pozneje se jim je pridružil še 35 let stari posestnik Ivan Segula. Med tema dvema je zaradi neke malenkosti nastal prepri. Crmivec je skočil proti Seguli in ga sunil od sebe, nato pa je potegnil iz žepa nož in Segulo dvakrat zabodel v hrbet. V bolnici, kamor so poskodovalca prepeljali so ugotovili nevarne rane, ker so poskodovalca tudi pljuča.

čitljiva, jasna in — z izjemo malih, nepomembnih kaligrafskih napak — korektna, L. M. S.

Zapiski

Prof. Plečnik in ureditev praškega Gradu. Kakor izvem, je profesor Jože Plečnik resigniral na svojo funkcijo umetnostnega svetovaleca pri ureditvi praškega Gradu. Njegovo mesto je prevzel arhitekt prof. Pavel Janák, ki je nedavno restavriral znamenito Černinsko palačo v Pragi. Vzrok odstopa prof. Plečnika je odpor, ki se je pojavil v Praških krogih glede njegovih nadaljnjih načrtov. O tem je »Jutro« lani obširneje poročalo. Kdor je videl Plečnikova dela na praškem Gradu, bo priznal, da si je prof. Plečnik pridobil za njegovo estetsko ureditev nemalovrednih zaslug. Delo ego hvali mojstra. Prof. Plečnik se bo sedaj lažje popolnoma posvetil delu v Ljubljani in eploh na Slovenskem.

Slovaška študija o Božu Lovriču. V Nitri je izšla 42 strani obsejajoča brošura dr. Vojteha Mrke »Božo Lovrič«. Pisec, znan kot prevajalec iz slovenske in srbsko-hrvatske književnosti, je nedavno odobral v posebni brošuri življenje in delo Kašarja Meška. Njegov novi spis osvetljuje z vseh strani osebnost in obsežno literarno delo našega sodelovalca, dalmatinskega rojaka Boža Lovriča, pesnika pisatelja in publicista, ki je 30 let deluje v Pragi. Dr. Mrka se posebno podrobno bavi z Lovričevimi dramskimi stvarmi. Spis bo nedvomno zanimal českoslovaške prijatelje jugoslovanske li-

Gospodarstvo

Naš izvoz lesa in sankcije

Naše lesno gospodarstvo je še vedno v izredno težkem položaju. Vsa prizadevanja, da bi se za italijanski lesni trg, ki smo ga izgubili zaradi izvajanja sankcij proti Italiji, našlo enakovredno nadomestilo, so ostala brezuspešna, in naš izvoz lesa nazaduje od meseca do meseca. Najtežje so pri tem prizadeta podjetja v Sloveniji, ki niso finančno zadosti močna, da bi se udeleževala pri izvozu v prekomorske države. V kolikor se izvažajo sedaj les iz naše države v Severno Afriko, Levanto in Južno Ameriko, so udeleženci na izvozu le velike tržnice v Bosni. V Palestino gredo le manjše količine lesa za zaboje, v Grčiji in Španiji pa so plačilni pogoji tako neugodni in se izvršujejo plačila s tako zakasnitvijo, da manjša lesna podjetja tudi za to dobave ne pridejo v poštev, ker ne morejo kreditirati prodanega blaga za pol leta in več.

Mehki les

Radi ostre konkurence rumunskega, poljskega in ruskega lesa so cene v vseh državah ob sredozemskem morju postale in morajo v teh deželah uspeti le ona domača podjetja, ki imajo stare trgovske zveze in so v stanu dobavljati velike količine prvovrstnega blaga. Slično so prilike na angleškem trgu, kjer prevladujejo nordijske države in so zahteve glede kvalitete še strožje, tako da more izvažati v to državo zaenkrat le državno podjetje »Sipad«, ki ima izredno lepo blago.

Po statistiki mednarodnega lesnega odbora na Dunaju (CIB) se je naš izvoz mehkega rezanega lesa v prvih štirih mesecih letošnjega leta gibal takole (v 1000 kubičnih metrih):

	1935	1936	razlika
v Italijo	151.0	15.4	—135.6
v Španijo	11.1	3.7	— 7.4
v Anglijo	7.3	2.7	— 4.6
v Alžir	10.6	14.5	+ 3.9
v Madžarsko	3.5	14.1	+10.6
v Grčijo	1.8	11.8	+10.0
v Egipt	1.2	8.1	+ 6.9
v Južno Ameriko	7.9	10.4	+ 2.5
v Maroko	2.7	5.7	+ 3.0
v Francijo	1.5	4.9	+ 3.4
v Nemčijo	1.5	3.3	+ 1.8
na Daljni vzhod	0.1	2.4	+ 2.3

Skupaj je naš izvoz mehkega rezanega lesa v prvih štirih mesecih letošnjega leta znašal 108.000 kub. metrov nasproti 210.000 kub. metrov v istih štirih mesecih lanskega leta. Navzile povečanju izvoza v Madžarsko, Grčijo, Egipt, Alžir, Francijo, Maroko, Južno Ameriko itd., je torej naš izvoz padel na polovico lanskega izvoza. Pri tem pa je treba še upoštevati, da je slovensko lesno gospodarstvo relativno najbolj prizadeto zaradi izpadka izvoza v Italijo, medtem ko je delež Slovenije pri povečanju izvoza v druge države zelo majhen, ker je pri tem povečanju udeležena predvsem Bosna.

Trdi les

Nekoliko ugodnejše so prilike na trgu s trdim lesom. V zadnjem času je uspelo nekaterim podjetjem plasirati večje količine bukovine v Angliji in Holandiji. Stevilo teh trdih lesa je omejeno, ker se more izvažati le prvovrstno parjeno blago in večina podjetij nima zato potrebnih parilnih priprav. Tudi se zahtevajo specialne dimenzije v angleških merah, za katere naš les ni rezan.

Statistika dunajskega mednarodnega odbora za les izkazuje precejšnje povečanje našega izvoza trdega okroglega lesa. V prvih štirih mesecih smo izvozili 34.700 kub. metrov trdega okroglega lesa nasproti 14.500 kub. m v istih štirih mesecih preteklega leta. Največ je šel ta les v Madžarsko, namreč 16.400 kub. m (lani 600) nadalje v Nemčijo 8.400 kub. m (lani 4000), dočim se je zmanjšal izvoz v Italijo na 1600 kub. m (lani 3900). Nasprotno pa je izvoz trdega rezanega lesa prav tako kakor izvoz mehkega rezanega lesa padel na polovico lanske količine, kajti v prvih štirih mesecih t. l. smo izvozili 51.000 kub. m trdega rezanega lesa nasproti 102.500 v istih mesecih lanskega leta. Naš izvoz trdega rezanega lesa v posamezne najvažnejše države se je letos gibal takole (v tisoč kub. m):

	1935	1936	razlika
v Italijo	63.6	0.9	— 62.7
v Maroko	4.8	4.0	— 0.8
v Madžarsko	1.8	0.6	— 1.2
v Anglijo	8.4	16.1	+ 7.7
v Španijo	5.5	10.2	+ 4.7
v Nemčijo	2.3	7.2	+ 4.9
v Francijo	1.3	2.1	+ 0.8
v Nizozemsko	0.2	1.6	+ 1.4

Zal nam gornja statistika izkazuje ločeno bukovino in hrastovino ter ostale vrste trdega lesa, ker bi bila potem mnogo preglednejša.

Omeniti je še izvoz železniških pragov, ki je znašal letos v štirih mesecih 22.600 kub. m nasproti 6.700 v istih mesecih lan-

skega leta. Največ pragov smo izvozili v Madžarsko, namreč 7.600 kub. m (lani 0), nadalje v Nizozemsko 4.300 kub. m (lani 100), v Belgijo 3.600 kub. m (lani 0), in v Grčijo 2.000 kub. m (lani 3.400).

Se vedno je prevoz do naših luk mnogo previsok kar pobija predvsem konkurenčno sposobnost slovenskih trdih, ki morejo le preko Sušaka v inozemstvo.

Italijanski trg

Izvoz našega lesa v Italijo, kamor je bila naša lesna trgovina v prvi vrsti usmerjena, je znašal v prvih štirih mesecih tekočega leta koma desetino izvoza v odgovarjajočem razdobju leta 1935, in še ta les so izvozila podjetja iz Bosne, ki so imela baje blago še pred uvedbo sankcij vnaprej plačano.

Zgledi za bodočnost so na italijanskem trgu za naš les zelo slabi. Italijanska vlada uvaja dirigirano gospodarstvo in inicijativa posameznika je v trgovini z inozemstvom skrajno omejena. Pričakovati moramo, da bo italijanska vlada države, ki se niso priključile sankcijam, protežirala in jim nudila čim večje ugodnosti pri uvozu njih izdelkov. Ker hoče Italija izenačiti svojo trgovinsko bilanco s posameznimi državami, bo naš izvoz v Italijo vsekakor znatno nazadoval in to predvsem na škodo našega lesnega izvoza.

Potreba organizacije in kontrole izvoza

Če si hočemo zagotoviti na italijanskem trgu primerno mesto za naš les, bo treba brezpozorno izvesti organizacijo in kontrolo izvoza lesa pod nadzorstvom države, ker bodo sicer lesni izvozniki napravili italijanski državni uvozni organizaciji brez moči. Naša dosedanja prizadevanja, da se s pomočjo Centralnega odbora lesnega gospodarstva izvede organizacija in kontrola izvoza lesa zaradi odpora velikih lesnih trdih v saski banovini niso dosegla zaželjenega uspeha. Inicijativa mora v tem vprašanju prevzeti zato država, ki bo edina mogla glede na divergentne interese posameznih skupin storiti potrebne ukrepe.

Terjatve v Italiji

Za lesne trditve v dravski banovini je posebne važnosti likvidacija zneskov, katere so plačale italijanske trditve za dobavljeno blago po 18. novembru 1935. Zaradi nazadovanja izvozne trgovine ne razpolagajo podjetja več z denarnimi sredstvi, ki so potrebna za vzdrževanje obratov in bi edino likvidacija blokiranosti italijanskih terjatev mogla omiliti položaj. Zato bi morala Narodna banka dovoljevati podjetjem lombardna posojila po nizki obrestni meri za zneske, katere so italijanski kupci glasom obvestil italijanskih denarnih zavodov pri njih vplačali za račun domačega lesnega izvoznika. To more Narodna banka tem lažje storiti, ker bodo sankcije napram Italiji v kratkem ukinjene.

Burgundska brozga

(Novo sredstvo zoper peronosporo.)

Zaradi letošnjih neugodnih vremenskih razmer peronospora resno ogroža naše hmeljske nasade. Pri pregledovanju raznih hmeljskih je opaziti, da je hmelj v veliki meri okužen zlasti na onih njivah, kjer se doslej ni škropilo ali se je le malo škropilo. Vedno se še najdejo hmeljarji, ki trdijo, da peronospora sploh ni, ali pa odlaskajo s škropljenjem do skrajnosti, ko so nasadi že v veliki meri okuženi in ko ne učinkuje več nobeno, še tako priporočeno sredstvo. Glavni namen škropljenja je, zabraniti peronospori razvoj že od vsega začetka. Lažje je namreč preprečiti nastop bolezni, kakor braniti rastlino proti njej, ko je že nastopila z vsemi mogočimi komplikacijami. Če torej od vsega početka s škropljenjem preprečimo razvoj peronospore, jo lahko pod ugodnimi pogoji popolnoma zatremo, ali pa vsaj izdatno zmanjšamo njen škodljivi vpliv.

Od vseh strupov proti glivicam peronospore so se izkazale bakrene soli kot najuspešnejše. Že več kakor 50 let se v vinogradih uporablja proti peronospori raztopina modre galice in apna — tako zvana »bordo« brozga. Pripravljanje te brozge je pa zvezano z raznimi težavami, ne glede na to, da je njen uspeh v mnogih primerih dvomljiv. Premalo apna zasodi namreč listje, preveč apna pa zmanjšuje učinkovitost. Kakor že omenjeno, so bakrene soli tisti činitelji, ki umori peronosporne glivice. Dodatek apna pa služi samo za to, da veže kisline bakrene galice, ki listu škodujejo in da bakrene soli prilipijo po očiščenju na list. Pri mešanju raztopine modre galice in apna nastane medsebojna reakcija, pri čemer se tvori

novi bakreni soli in v vodi nerastopljivi mavec ali gips. Iz apna nastali mavec ali gips tvori na listu vidno belo-zelenkasto kožico, ki veže in zadržuje v sebi bakrene soli in preprečuje njih nadaljnje učinkovito delovanje proti glivicam peronospore, ker obdaja bakrene delce z neprepustno prevleko, in se ob dežju izpere z listov.

Škropljenje z modro galico in apnom učinkuje torej le enkrat, in sicer tako dolgo dokler se škropivo na listih ne posuši. Na listih posušen brozga tvori zaradi nerastopljivega maveca neprodorno plast, ki zadržuje tudi dostop solnčnih žarkov in onemogoča tvorbo zelenila ali klorofila.

V novem času se z najboljšim uspehom uporablja kot obrambno sredstvo proti peronospori v vinogradih in hmeljskih nasadih takozvana burgundska brozga, sestojča iz raztopine bakrene galice in amoniakove sode (imenovane Solvay). Učinkovitost burgundske brozge so ugotovili razni strokovnjaki in znanstveni zavodi. Ob pripravljanju burgundske brozge nastane namreč bakrena spojina, in sicer v vodi raztopljivi bakrov karbonat (in ne v vodi netopljivi mavec ali gips, ki veže bakrene soli in jim onemogoča, da bi se topile v rosi in dežju). Modra galica pa tvori s sodo zmes (polkoloidalno raztopino) ki prevleče liste s tanko prepustno kožico, v kateri so delci bakra enakomerno razdeljeni. Ta kožica pa je že v jutranji rosi in pri vsakem dežju lahko raztopljena, oprosti pri tem takoj bakrene delce, ki ponovno učinkujejo smrtonosno na glivice peronospore. Ko so se listi, ki so bili škropljeni z burgundsko brozgo po očiščenju ponovno zmočili z vodo, se je pokazalo, da je bila množina bakrene soli še vedno 50 krat večja, kakor je sploh potrebna za uničevanje opasnih glivic. Pri rastlini, ki je bila škropljena z galico in apnom, ni mogoče že po prvem izpiranju z roso ali dežjem najti raztopljivih bakrenih soli, ki bi pobijale peronosporo. Burgundska brozga učinkuje še po 5 kratnem zmnoženju, medtem ko deluje bordoška sama enkrat ter se že po prvem dežju skoraj popolnoma izpere z lista.

Ti rezultati potrjujejo samo to, kar je bilo že prej znano o spojinah bakra in apna, da je namreč učinkovitost le kratkodolna. Učinkovitost burgundske brozge je pa dolgotrajna in ne preneha tudi po ponovnem zmnoženju. Burgundska brozga je zelo lepljiva in pokriva liste z zelo tanko kožico, kar pospešuje prav ugodno tudi vpliv toplote in svetlobe na razvoj ploda. Vinska trta na pr., ki je bila škropljena s to brozgo, je dala v moštu do 2% več sladkorja, kakor ona, ki je bila škropljena z galico in apnom.

Cena za 100 litrov burgundske brozge je le za malenkost višja od cene za bordoško, ima pa poleg enostavnega pripravljanja še to prednost, da ponovno učinkuje in jo tudi ni treba precejevati, ker ne tvori usedlin in zaradi tega tudi ne zamaši razskoplin. Ker vsebuje Solvay soda 98% natrijevega karbonata, postane uporaba fenolftalinske papirja nepotrebna. S sodo se pripravi prav enostavno in hitro čista brozga stalne sestavine sigurne učinkovitosti.

1% burgundska brozga se pripravi takole: 1 kg bakrene galice se raztopi v 50 litrih vode, 475 gr. Solvay sode pa v isti množini vode. Med neprestanim mešanjem se raztopina sode polagoma vlija v raztopino galice (torej belo v modro). Ta brozga se lahko takoj uporablja, vendar traja njena učinkovitost le 24 ur.

Hmeljarsko društvo v Zalcu ima v zalozih vzorec Solvay sode v že natančno tehtanih zavojih po 475 g. Hmeljarji, ki se zanimajo za burgundsko brozgo, dobijo navedeno sodo brezplačno pri omenjenem društvu, ki daje tudi potrebna navodila.

Ing. Petriček Janko — Maribor

Svetovna poraba hmelja

Znana hmeljska trdnica Barth & Sohn objavlja v svojem letnem poročilu za lansko leto zanimive podatke o svetovni produkciji piva in hmelja ter o svetovni porabi hmelja. Lani je znašala svetovna produkcija piva 191,5 milijona hl nasproti 185,5 milijona hl v prejšnjem letu in 156,2 milijona hl v najslabšem letu 1932, tako da znaša povečanje v primeru s tem poslednjim letom 22%. Največji delež imajo pri tem Združene države, kjer je lani znašala produkcija piva 53 milijonov hl., pa je v primeru s prejšnjim letom narasla le še za 5,6%. V Nemčiji se je produkcija piva dvignila za 7% na 39,8 milijona hl. Znatno povečanje pa beležijo zlasti južnoameriške države.

Svetovni hmeljski pridelek leta 1935, cenjen omenjena trdnica na 1.219.000 starih stotlov nasproti 1.107.200 in 1.038.500 v prejšnjih treh letih. Povečanje pridelka gre predvsem na račun Evrope in je deloma pripisati tudi razširjenju nasadov v Evropi na 38.450 ha (nasproti 36.480 ha v prejšnjem letu). Pridetek v Evropi je znašal 821.200 stotlov nasproti 712.500 stotlov v prejšnjem letu. Znatno se je dvignil pridelek Nemčije (od 134.300 na 209.200 stotlov), kjer se je povprečni donos na ha povečal od 16,3 na 25,4 stola. Pridetek v Ameriki se ni bistveno spremenil.

Svetovni pridelek hmelja je vsekakor presegal svetovno porabo. Navzile večjemu donosu so srednjevropske države do malega prodale evrodelek, v Nemčiji so znašale neprodane zaloge v začetku junija okrog 20.000 stotlov lanskega hmelja in 5500 stotlov hmelja iz leta 1933, v českoslovaški se cenijo na 4500 stotlov, v Jugoslaviji na 600, v Poljski na 800, v Franciji na 1000 in v Belgiji na 4500 stotlov. Ker so bile v Nemčiji pivovarne prisiljene založiti se s hmeljem, bodo sedanje zaloge zadostovale do 1. aprila prihodnjega leta, v drugih državah pa so zaloge v pivovarnah majhne.

Gospodarske vesti

— Odkupne cene za pšenico. Privilegirana izvozna družba (Prizad) je sklenila, da bo pričela 15. julija odkupovati pšenico. Določila je tudi cene, ki znašajo za vagonsko blago: gornjebaška in gornjebanatska pšenica, 79 kg, 2%, Din 120; baška in banatska, 78—79 kg, 2%, Din 118; sremenska in slavonska, 78 kg, 2%, Din 112; srbijanska ob glavni progi, 77—78 kg, 3%, Din 109; srbijanska, ozkotirne proge, 77—78 kg, 3%, Din 108; južno-srbijanska, partiteta Skopje, 77—78 kg, 3%, Din 107. Za pšenico, nato-vorjeno na ladjah, so cene višje in dosežejo

pri potiski pšenici, 79 kg težki, 125—126 Din. Da bi se odkup raztegnil na daljšo dobo, je Prizad po vzorcu českoslovaškega zitega monopola že vnaprej določil višje zite cene za poznejši čas. Gornje cene veljajo namreč za postavitev na dispozicijo do 25. julija. Za postavitev na dispozicijo do 16. avgusta se cena povisa za 2,50 Din, do 31. avgusta za nadaljnja 2 Din, do 30. septembra za nadaljnja 3 Din in do 31. oktobra za nadaljnja 3,50 Din, tako da se cena do konca oktobra povisa za 11 Din pri meter-skem stotu.

— Poseben delegat trgovinskega ministarstva pri poslanstvu v Rimu. Kakor poročajo iz Beograda, je postavljen za delegata ministra za trgovino in industrijo pri poslanstvu v Rimu prof. g. Stefanini, ki je že odpotoval v Rim in bo kot trgovinski svetovalec pri našem poslanstvu vršil trgovinsko službo. Gosp. prof. Stefanini je postavljen kot delegat trgovinskega ministarstva, ker se nimamo trgovinskih atašeev, ki pa so predvideni v načrtu uredbe o reorganizaciji Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. V tej zvezi poročajo iz Beograda, da je bil trgovinski ataše pri italijanskem poslanstvu v Beogradu g. Benedetti pozvan v Rim v zvezi z ukinjenjem sankcij, pa se še ni vrnil.

— Stanje Narodne banke. Poslednji izkaz Narodne banke od 8. t. m. zaznamuje malenkostno zmanjšanje zlate in devizne podlage za 0,8 na 1545,1 milijona Din, dočim so se devize izven podlage nadalje dvignile za 9,1 na 431,3 milijona Din. Menična in lombardna posojila ne kažejo bistvenih sprememb. Obtok bankovcev se je skrčil za 13,6 na 4819,8 milijona Din, obveznosti na pokaz pa so narasle za 28,0 na 1641,6 milijona Din (pri tem so se žirovni računi povečali za 47,4 na 766,0 milijona Din). Zlato in devizno kritje znaša 30,76%, kritje v samem zlatu pa 29,30%.

Borze

13. julija

Na ljubljanski borzi sta se dvignila London in Newyork, dočim je Pariz popuščal. V privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8,75, dočim je bilo za angleške funte povpraševanje po 238. V zagrebškem privatnem kliringu so se avstrijski šilingi trgovali po 8,66, angleški funti po 238, grški boni po 28, španske peze po 6,75. Nemški klirinski čeki so bili zaključeni v Ljubljani po 13,73, v Zagrebu pa po 13,64, odnosno za konec julija po 13,50 in za 15. avgust po 13,55. Italijanske lire so se v privatnem kliringu v Zagrebu nudile po 318.

Na zagrebškem efektornem tržišču je bil promet v Vojni škodi po 363 in 363,50 (v Beogradu po 365,50). Nadalje je bil zabeležen promet v 7% Blairovem posojilu po 74,25.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2965,30 — 2979,90, Berlin 1753,48 — 1767,36, Bruselj 736,69 — 741,75, Curih 1424,22 — 1431,29, London 218,69 — 220,75, Newyork 4322,52 — 4358,83, Pariz 288 — 289,44, Praga 180,47 — 181,58. Curih. Beograd 7, Pariz 20,2225, London 15,37, Newyork 305,75, Bruselj 51,75, Milan 24,12, Madrid 41,90, Amsterdam 208,30, Berlin 123,30, Dunaj 57,85, Stockholm 79,25, Oslo 77,25, København 68,6250, Praga 12,68, Varšava 57,60, Budimpešta 60,50, Atene 2,90, Bukarešta 2,50.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 363,50 — 364,50, 4% agrarne 48 — 49, 6% begluske 68,50 — 69,50, 6% dalm. agrarne 65 — 66, 7% invest. 83,50 den., 7% stabiliz. 82,75 — 83, 7% Drž. hip. banka 83,50 — 87, 7% Blair 73,50 — 74,25, 8% Blair 83 — 83,50, delnice: PAB 233 — 235, Trboveljska 135 den., Sečerača Osijek 110 den.,

Beograd. Vojna škoda 364 — 365 (365,50), za sept. 365,50 den., 4% agrarne 48,25 — 48,75, 6% begluske 69 — 69,50 (69 — 69,30), 7% invest. 83,25 — 83,75, 7% stabiliz. 83 — 84, 7% Blair 74,25 — 75 (74,25), 8% Blair 83 den. (83), Narodna banka — (6250), PAB 232,50 — 233,50.

Blagovna tržišča

21 TO

+ Chicago, 13. julija. Začetni tečaji: pšenica: za julij 104,50, za sept. 103,50, za dec. 103,50; koruza: za julij 83,50, za sept. 80, za dec. 74.

+ Winnipeg, 13. julija. Začetni tečaji: pšenica: za julij 91, 125, za okt. 90.

+ Novosadska blagovna bor

Podaljšanje življenja

Lipoidi povzročajo staranje — Arterije in debelost kolesterinskih usedlin — Zanimivi poskusi v reagenčni cevki

William Marias Malisoff, biokemik dr. žavnega vseučilišča v New Yorku se že dolgo let bavi s problemom staranja. Pri tem je prišel do spoznanja, da ni razlogov, ki bi človeku onemogočali uresničanje njegovega pradednega koprnenja po podaljšanem življenju.

Ali so v našem organizmu kakšni karakteristični znaki, ki bi bili nepreklicno zvezani s starostjo? se vprašuje ameriški profesor, ki bi po njegovem imenu sodili, da je ruskega pokolenja. Njegov odgovor je kratek: s tem, da se naše telo stara, se kopičijo v njegovih žilah snovi, ki so znane pod imenom lipoidov. To kopičenje lipoidov je najrealnejši znak, da je naš organizem star.

Lipoidi so netopne snovi kakor tolče in neki trdi alkoholi, ki jih znanost imenuje stearine. Med temi je znana posebno belja, kristalinska snov, ki so jo kemiki pridobili najprej iz žolča in žolčnih kamnov in ki so jo imenovali zavoljo tega »kolesterin«, trdi žolč. Kolesterin je tudi sestavina mnogih drugih živalskih snovi, nahajamo jo n. pr. v rumenjaku, v živčnem tkivu in možganskih stanicah. Kopičenje kolesterina v očeh vodi do sive mrene, njegovo kopičenje v žilju pa je znak arterioskleroze.

Človek je po nekem izreku Malisoffa tako star kakor njegove arterije, arterije

pa so, kakor vse kaže, toliko stare, kolikor so njih kolesterinske usedline debele. Če je to res, tedaj bi kazalo borbo proti predčasemu staranju voditi v to smer.

Kolesterin se v vodi ne topi in tudi ne v krvi, Malisoff pa je našel drugo metodo za odpravljanje te snovi.

Pri svojih eksperimentih je uporabljal žolčne kamne. Dal jih je v vodo. Potem je tenko niklasto palico spravil v tresenje zelo visoke frekvence in je vodo s tem pretresel z neznatnimi, 7900-krat v minuti vibrirajočimi zvočnimi valovi. Energija tega tresenja je prehajala v vodi na žolčne kamne, ki so začeli razpadati in v nekoliko minutah je bila prej čista voda motna po milijonih delcih zdrobljenega kolesterina. Kolesterin se v vodi ni bil raztopil, pač pa je bila nastala fina emulzija.

Po nekoliko tednih je dr. Malisoff ocazil neko spremembo v mlečno beli emulziji. Odkril je v njej mikroskopske organizme, ki so imeli, kakor je vse kazalo sposobnost, da kolesterin oksidirajo, to je, ga kemično raztopijo in združijo s kisikom v zraku. Ti poskusi so ostali doslej omejeni na reagenčno cevko. Treba bo počakati, da vidimo, ali se ta proces ne da prenesti tudi v človeški organizem. Če je to mogoče, tedaj se nam obeta nova metoda za zdravljenje neklih boleznih. V ostalem je pripomniti, da je Malisoff pri poz-

nejših poskusih zvočne valove nadomestil z električnimi kratkimi valovi.

Njegovo mnenje je to, da izvira kopičenje kolesterina v našem organizmu od tega, da izgublja ta sposobnost do oksidacijskih procesov. Kakor morejo neke mikroskopske glivice v žolčni emulziji oksidirati kolesterin, tako so v normalnem človeškem organizmu neke kemično učinkovite biološke snovi, ki oksidirajo v normalnih okoliščinah kolesterin v krvnem obtoku.

Te snovi bodo kakšni hormoni, kakršnih pozna znanost že lep kup. Eden teh hormonov je n. pr. inzulin, ki uravnava porabo sladkorja v telesu. Prej so ljudje, ki jim organizem ni mogel asimilirati sladkorja umirali za sladkorno boleznijo. Danes dovajamo bolnemu telesu inzulin in ga s tem zdravimo.

Na ta način bi se dala voditi borba proti predčasni starosti, treba je le najti hormonske snovi, ki bi povzročale oksidacijo kolesterina. Če takšno snov odkrijejo, jo bo mogoče pridobivati iz živalskega telesa in jo pripravljati za rabo človeškega telesa — prav tako, kakor pridobivajo danes inzulin iz trebušnih slinavk ovac in drugih živali. Dalo bi se morda doseči tudi to, da bi telo samo produciralo takšno snov v zadostni količini. Zanimivo je, da učinkuje po raziskovanjih prof. Malisoffa tudi vodikov superoksid, znana bledila snov, mogočno na kolesterin.

Sedaj se Malisoff sploh bavi z iskanjem oksidacijskih sredstev za kolesterin. Če mu uspe najti tisto, ki ga proizvaja telo samo za razkrajanje kolesterina, tedaj bo mogoče reči, da je znanost odkrila res enega najbolj glavnih znakov starosti.

Praktičen poslanec

Kaj je svetovna slava?

Wilhelm von Humboldt je bil tako slaven, da je nekoč na pošti v redu in hitro dobil pismo, ki je bilo naslovljeno samo z »Gospod Humboldt, Evropa«. Malokateri človek se lahko ponaša, da uživa med svojimi sodobniki toliko svetovne slave. Nekateri, posebno umetniki, bodo prepričani, da je z njimi tako, a utegnejo doživeti kakšno razočaranje.

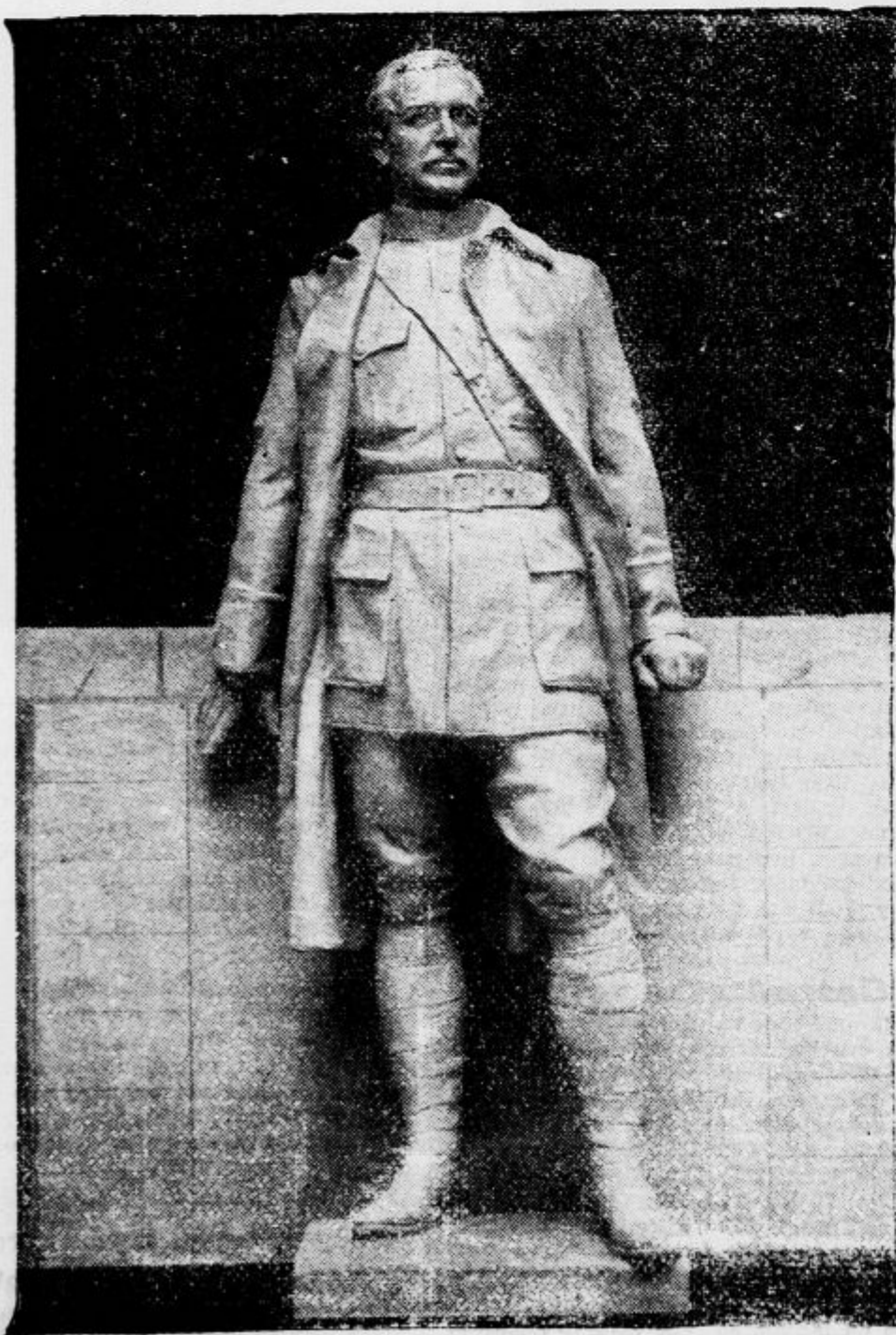
Gabriele d'Annunzio je prišel nekoč v neko pariško trgovino s starinami, da bi tam kupil lepo sliko Madonne, ki je bila na prodaj. Ko je povprašal za ceno, je trgovec malo okleval, potem pa je dejal, kakor da je pesnika spoznal: »No, ker ste vi, pa jo imejte za deset tisočakov«. D'Annunzio je bil seveda ves srečen nad tem, da ga je ta človek spoznal in je sliko kupil. Prosil je, naj mu jo pošljejo v njegov hotel. Bil je že na cesti, ko je trgovec pritekel za njim, češ: »Gospod, popolnoma ste pozabili, da mi poveste svoje ime in naslov«.

Slično razočaranje je doživel španski pisatelj Blasco Ibanez. V Franciji je nekega dne z mnogimi priporočilnimi pismi vlade obiskal neko šolo. Ravnatelj ga je sprejel z vsemi častmi in ga je prosil, naj kot najznamenitejši španski pisatelj povpraša malo učence, kaj vedo o njem. No, učenci niso vedeli mnogo povedati, vendar se je čutil moč počaščenega. Ob koncu je vprašal majhnega, bistrega dečka: »Katera je trojica najbolj slavnih književnikov?« — »Homer, Dante in vi«, je odvrnil nepridiprav po majhnem premisleku. »Toda vašega imena ne vemo«.

Ječa za trušč

V ameriškem mestu Atlantic City postopajo izredno strogo s tistimi, ki delajo na cesti hrup. Ker so se kazni za prepovedano trobljenje avtomobilov, za hrup radio aparatov pri odprtih oknih in druge višje trušče izkazale za nezadostne, dokler so imele samo obliko denarnih glob, spravljaljo sedaj grešnike v ječo, če denarna kazen ni zalegla. V neugodnih primerih dotižni lahko tri mesece ječe. Pri nas, kjer včasih trušč ni nič manjši od ameriškega, smo seveda še zelo daleč od tega!

Spomenik viteškemu kralju

Kip belgijskega kralja Alberta I., delo kiparja Diosija, ki so ga odkrili v nedeljo v Saint-Quentinu

V Ljubljani je pred nekaj leti prodajal na trgu neki znani književnik, v Londonu pa je zdaj postavil stojnico z zelenjavo parlamentarni poslanec Lennox-Boyd, ki hoče tako pomagati volilecem svojega okraja

Tujška policija na Madžarskem

Madžarski notranji minister namerava uvesti posebno policijo za tujce. V kompetenco policije bodo spadale vse zadeve tujih državljanov. Pripadali ji bodo uradniki in detektivji, ki bodo obvladali tuje jezike. Tujška policija se bo bavila med drugim s potnimi listi, valutnimi vprašanji, mednarodnimi izkaznicami za avtomobiliste itd. Imela bo poseben urad za prijavo in evidenco tujcev, poseben varnostni oddelček nadziral nezaželjene tujce. V vsakem hotelu bodo morali imeti posebno pritožno knjigo, ki bo namenjena naravnost tujski policiji.

Rockefellerjev dan

John D. Rockefeller, najbogatejši mož na svetu, je pravkar praznoval svoj 97. rojstni dan. Njegov edini življenjski smoter je danes, da bi živel. Učakati hoče 100 let. Tako se živi v glavnem od mleka in praženega kruha.

Njegov urnik pa je tudi približno enoličen. Ob 7.30 vstane in zatruje mleko ter kruh. Njegov telesni strežnik Frank Yoran mu nato prebere jutranjo pošto in izvleček iz časnikov. V svojem voziku na kolesih sedi nato Rockefeller pri oknu in gleda do 10. v park. Ob 10. se spravi, naslonjen na svojega strežaja do avtomobila, ki ga popelje na zrak, 12 km na udobni cesti skozi park. Ob 13. oteuduje: mleko, kruhke, nekaj piške. Nato malo spi in napravi še majhen sprehod. Ob 18. večerja: mleko. Strežaj mu prebere pesem. Če milijarder ni truden igra s svojim služabnikom še pol ure karte, ob 20. pa je skoraj vsak dan že v postelji. Slaščice ne je nikoli, a vsak dan ga preiščejo zdravniki.

VSAKEMU NI MOGOČE ITI V KOPALIŠČE
V E N D A R
MORE VSAK ZRTVOVATI DIN
100 — (20 DO 25 VELIKIH STE,
KLENIC) TER MESEC DNI PL
TI MESTO DRUGE VODE NASO
ZNAMENITO

RADENSKO
Z RDEČIMI SRCI!

Tajnik Staviskega umorjen

Ena izmed najzanimivejših osebnosti v aferi veleseparja Staviskega, in sicer njegov tajnik Romagnino, je postala v Južni Španiji žrtev zločina.

Romagnino je, kakor znano, pred letom dni nastopal kot obtoženec v senzacionalnem procesu in je bil kaj neprijeten obtoženec, ker je sam obtožil razne vodilne osebnosti francoske politike. Pred nekoliko tedni se je odpeljal v Španijo, baje na odidih. Pod nepravim imenom je bival v nekem južnem španskem mestu. Zbudilo se precejšnja pozornost, da je imel mnogo obiskov in veliko dopisovanja. Te dni so ga našli mrtvega. Njegova gospodinja ga je našla ponoči umorjenega. Ležal je pod svojo posteljo, soba je bila zaklenjena.

Oblasti domnevajo, da se je v Španiji pogajal zavoljo zakladov, ki so ob smrti Staviskega izginili. Staviski je bil svoji ženi Arletti daroval nakita v vrednosti več milijonov frankov. Romagnino so so osumili, da je ta nakit skrival, toda dokazati mu niso mogli. Policija je njega, kakor tudi sleparjevo vdovo po procesu budno nadzirala, ni pa mogla ugotoviti nobenih zvez med njima. Zdal je videti, da je postajal Romagnino žrtev nakita. Kakšen pajdaš Staviskega, ki ima ta čas nakit baje v svojih rokah in se je bal, da bo Romagnino postal izdajalec, je morda morilec.

Avtobusna proga iz Celovca v Prago

Koroški deželni urad za tujski promet je zavoljo stalnega porasta števila gostov iz Češkoslovaške poskrbel za direktno avtobusno zvezo med Celovcem in Prago. Avtobusi na tej progi že obratujejo.

Hitrejša železniška zveza med Parizom in Moskvo

Moskovski severni ekspres vozi od 1. t. m. dale trikrat na teden proti Parizu preko Varšave in Berlina. To potovanje se je sedaj skrajšalo za 15 ur.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Sankcij ni več...

Britanske vojne ladje zapuste Sredozemsko morje, italijanske čete pa Libijo in Cirenajko

Nekaj edink britanske Hornet Fleet v Sredozemskem morju

Stanovanjske skrbi pred 2000 leti

V starih časih si ljudje niso delali sivih las zaradi dotoka tujcev

Olimpijske igre svojim prirediteljem glede nastanitve gostov niso delale tolikšnih skrbi kakor v našem času. Današnje olimpijske prireditve spadajo seveda kolikor toliko pod poglavje tujskega prometa in je umljivo da hočejo prireditelji obiskovalcem od zunaj prožiti čim več ugodnosti. Včas pa je bilo prirediteljem vseeno, kako bodo stanovali tujci, ki so prihajali k tem igram od daleč. Borcem so bili na razpolago prostori v notranjosti tempelskega ozemlja, ostali obiskovalci iger pa naj bi skrbeli zase sami.

Dokler število obiskovalcev še ni bilo preveliko, je zadostovala zasebna gostoljubnost. Skoraj vsak obiskovalec je imel v olimpijskem mestu kakšnega gostoljubnega prijatelja, ki ga osebno morda niti poznal ni, pa je bil zvezan z njim po svoji rodbini in »podedovanju« gostoljubnosti. Ko

zneje za tujce gradili velike domove izven mesta. Te hiše niso imele z današnjimi olimpijskimi vasmi nobene podobnosti, kajti tujec je moral sam prinesiti vse s seboj, kar je potreboval za življenje, to pa pomeni, da je moral sam skrbeti za svojo posteljo oziroma odejo, za posodo in celo za živila, ki jih v olimpijskem mestu ni bilo vedno dovolj dobiti.

Toda vse težave starogrških sportnih fanatikov niso zadrževale, da bi ne posežali iger, niti ta težava, da je bilo ženskam pod smrtno kaznijo prepovedano prisostvovati tem igram in torej žena ni mogla skrbeti za telesno udobnost svojega moža. Navzle temu ne vemo iz tistega časa niti za en primer, da bi se za sport navdušeni moški odpovedali obisku iger samo zato, ker je bilo potovanje tja zvezan z mukami in prav tako bivanje v mestu.

Niponski sportniki, ki so prišli kot prvi v Berlin, korakajo s svojo zastavo in spremstvom nemških sportnih voditeljev v olimpijsko vas

A NEKDOTA

Dolgoletni ruski vnani minister knez Gorčakov je nekoč govoril z nemškimi poslankami o ruskih uspehih v Aziji. Takrat je bil že zelo star in slaboten. Ko se je dvignil iz hotel stoptič k sosedni mizi, na kateri je bila razprostrta karta, ki je hotel z njo podrobneje pojasniti svoja izvajanja, ni bil padel, kakor je bil dolg in širok, da ni poslanik priskočil in ga ujel. »Hvala vam, mladi mož,« je dejal knez brez zadrege ter s šaljivo pretnjo dvignil svojo oporno palico: »Nikakor pa si ne usodite misliti, da so opore Rusije prav tako majave kakor moje!«

VSAK DAN ENA

»Služkinja: »Ampak milostiva, saj ste tu di vi služili, sem slišala!«

Gospa: »Da, — toda samo v boljših hišah, tega ne smete pozabiti!«

(Vart Hema)

Zgodba o poštenju

Pred osmimi meseci je brezposelni inženjer Dick Norwich v Chicagu našel polno listino, ki jo je takoj oddal njenemu lastniku, milijonarju. V zahvalo ga je milijonar nastavil v svojem obratu. Milijonar je sedaj umrl in je skoraj vso gotovino zapustil poštenemu inženjerju. Gre za znesek kakšnih treh milijonov dolarjev. Iz oporoke je bilo razvidno, da je hotel pokojni obdariti »edinega poštenega človeka, ki ga je kdaj srečal.«

V sledovih Krištofa Kolumba

Več španskih mornarjev, ki so brez posla, se pripravljajo na svojevrstno ekspedicijo. Na ladji, ki je do potankosti podobna »Sveti Mariji«, ki je vozila Krištofa Kolumba v Ameriko, hočejo ponoviti to slavno potovanje. Držali se bodo poti, ki jo je opravil Kolumb na prvem potovanju v Ameriko. Filmski reporterji in časnikarji hočejo skrbeti za to, da postane ta rekonstrukcija odkritja Amerike dober posel za revne mornarje.

ZANE GREY:

BETTY ZANE

Zgodovinski roman iz ameriške revolucije

Lewis Wetzel je prisegel vsemu indijanskemu rodu večno, neodoljivo maščevanje. In ta sklep je s strašno doslednostjo izvajal. Od tiste ure je prebil večino časa v gozdih, in vsak Indijaneč, ki mu je prišel na pot, je bil izgubljen. Razni indijanski rodovi so mu vzdali različna imena. Sončice so ga imenovali »Dolgi nož«, Huronci »Uničevalec«, Deleveci »Smrti veter«, in tudi najhujšega vojščaka je v srce zamrazilo, kadar je slišal katero izmed teh imen.

Večini slavnih pionirskih lovcev ob meji je bil boj proti Indijancem samo postransko opravilo — ne več kakor grenka neogibnost — toda Lewisu Wetzelu je bil edini cilj v življenju. Mnogo let so ga po pravici imeli za najboljšega in najzanesljivejšega branilca trdnjave. Indijanci so se ga praznovorno bali, in to, da je bila njegova navzočnost v naselbinah obče znana, je odvrnilo nekateri indijanski naskoki.

Mnogo ljudi je imelo Wetzela za barbara, za človeka, ki hlepi po krvi rdečekožcev in nima v svojem značaju niti trohice spravičnosti. Ali to mnenje je bilo krivično. Kadar ga je neuspavna maščevalna vročica izpustila — in resnica je, da ga ni nenehoma držala v krepkih — je bil miren in priazen. Proti svojim redkim bližnjim prijateljem je

bil celó nekam ljubezniv. A fehi prijateljev je bilo malo, zakaj zblíževal se ni ne lahko ne rad, dasi je poznal vsakega človeka v naselbinah. Med ljudmi si ga videl redkokdaj, in kadar ga ni nihče ogovoril, se je zmerom zavijal v trdovratni molk.

Narava ga je bila obilno obdarovala s vsem, česar je potreboval za svoj pomembni posel med ogledali in lovci. Bil je visoke rasti in širokih pleč; njegova moč, njegova spretnost in vztrajnost so bile vredne občudovanja; imel je orlovske oči, bistroumnost psa krvaša in tisto čudljivost, ki igra v lovčevem življenju toli važno vlogo. Strahu ni poznal. Kadar je bil vratolomni pogum najpametnejše sredstvo, je bil vratolomno pogumen. Zvit, neutrudljiv in nespravljen, je Wetzel z brezprimerno spretnostjo služil svoji nalogi.

Dolgi, vramječni lasje, ki je bil nanje zelo ponosen, so mu segali malone do tal, kadar si je pogladil kodre. Imel je redko krasen skalp, in Indijanci bi bili dali zanj vse, če bi ga bili le mogli dobiti.

Priljubljena in naivnevarnejša vojna zvižaja Indijancev je bila v tem, da so oponašali krik divjega purana; pogosto se je dogajalo, da naselnikov, ki so bili odšli v gozd za kavdrajočim puranom, ni bilo več nazaj.

Wetzel je že nekaj dni vsako jutro slišal puranje krike, in ker ga je obhajal sum, se je sklenil prepričati, kaj pomenijo. Na vzhodnem pobočju je bila votlina, kakih dvajset ali trideset metrov nad vodo. Divja trta in listje sta zakrivala vhod. Wetzel se je nekoliko nad votlino prepeljal čez reko, napravil velik ovinek in se od zadaj priplazil do nje. Nato se je skril v gosto grmovje in počakal. Ni še bil

dolgo na preži, ko se je tik pod njim oglasil klic: »Čuk-luk, čuk-luk, čuk-luk.« Obenem so se pokazale iz votline gola glava in trsata ramena indijanskega vojščaka. Divjak se je previdno ozrl na vse strani, znova zagnal svoj čudni krik in spet izginil v temni skalni brlog. Wetzel je ostal v svojem varnem skrišališču in čakal, dokler ni divjak vsaj deseterkrat ponovil ukane; tako se je prepričal, da mora biti sam v votlini. Nato je pa bliskovito vzdignil puško k licu, pomeril rdečekožcu pod čop in sprožil. Ne da bi počakal uspeha strela — tolikanj se je zanesel na svoje nezmotljivo oko — je splezal po strmih bregu nizdol, odrinil srebotje in stopil v votlino. Miščast Indijaneč je ležal ob izhodu, z obrazom na tleh. Njegovi žilavi prsti so še vedno stiskali rožen ustnik, s katerim je oponašal puranov krik — tisti krik, ki ga je bil pogubil.

»Huronec,« je zamrmral lovec sam pri sebi. Z ostrim nožem mu je zarezal okoli vozla na temenu in ga odtrgal.

Razločni sledovi so kazali, da je bila votlina že nekaj časa obljudena. Imela je premeteno izmišljeno, iz kamena zloženo ognjišče, ki ga je obdajal zaslon iz debele brezove skorje, tako da ni mogel niti žarek ognjenega sveta uiti iz jame. Kupček črnega oglja med kamenjem je še tlel; na mahnem, napuščenem skalnem obronku je ležala zaloga opranega koruznega zrnja; s klina je viselo nekaj reznjev mesa, kakršne sušijo Indijanci na zraku, in usnjena možnja.

Wetzel je hitro pokleknil in jel preiskovati odstike nog na peščenih tleh votline. Zmeril je stopalo mrtvega vojščaka v dolžino in širino, kar najnatanč-

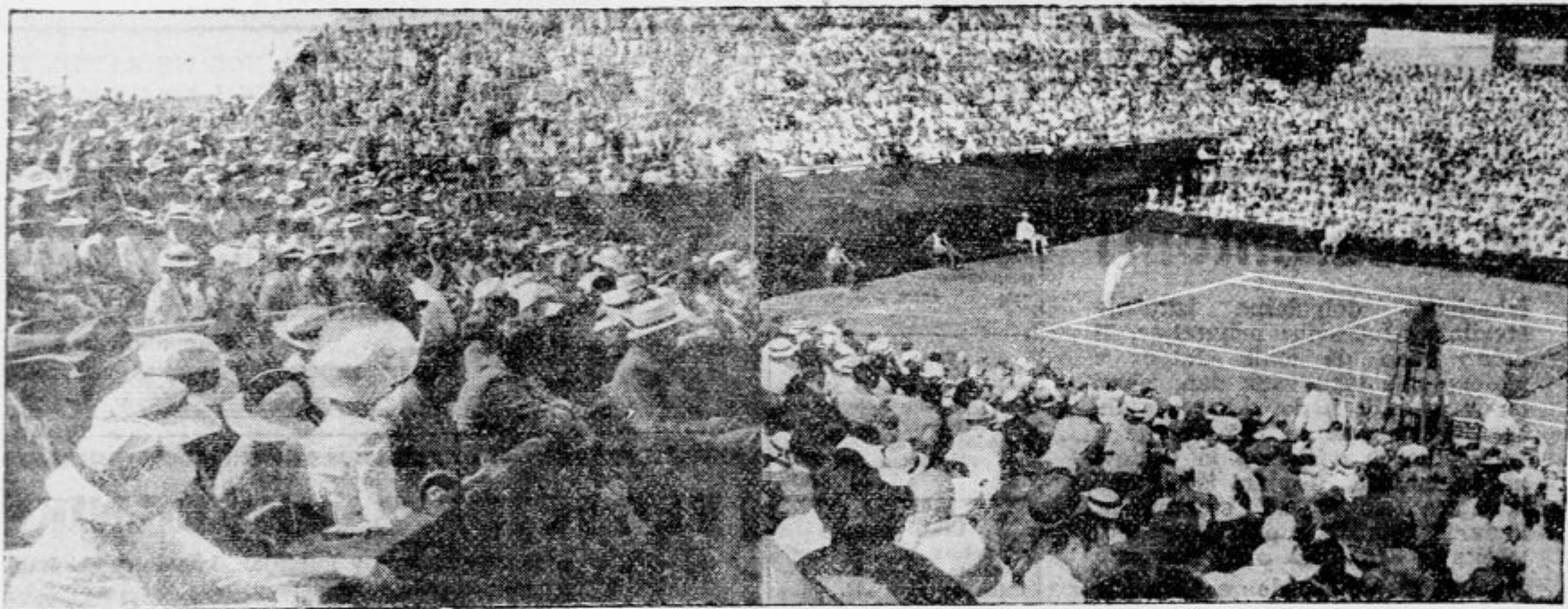
neje preveril vsako posamezno stopinjo in enako skrbno ogledal mah.

Nato je vstal. V teh nekaj trenutkih se je bil čudno izpremenil. Njegov obraz je bil ves predručen; mirni izraz obličja se je umikal mračni odločnosti, ustnice so se stiskale v ozko, okrutno črto, in čudna svetloba se je lesketala v očeh.

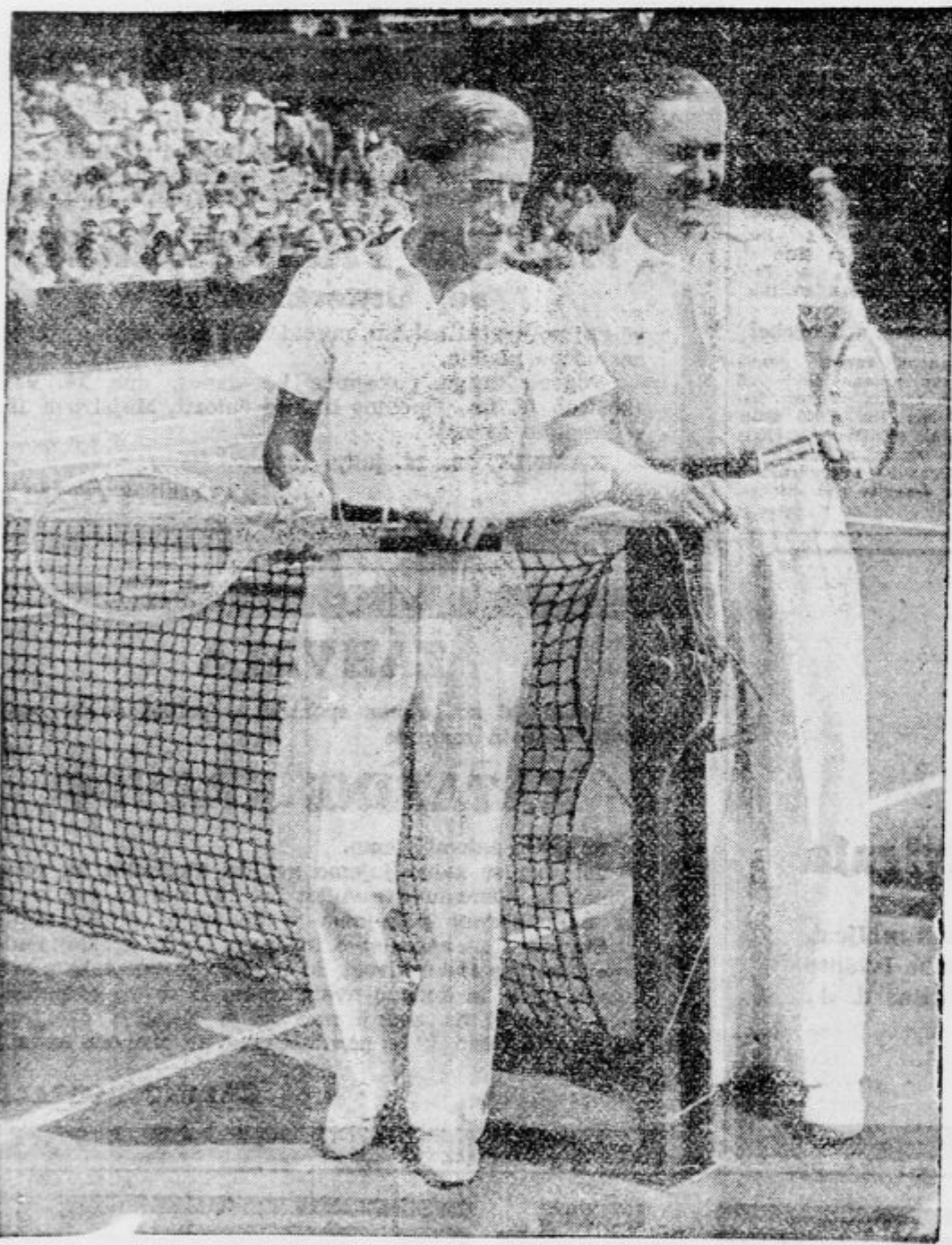
Brez naglice je stopal po svoji poti, ki ga je poglagoma vodila nizdol k bregu reke. Zdal pa zdaj je obstal in potegnil na uho. Čudni glasovi gozda mu miso bili skrivnost; bili so mu bolj domači od človeških glasov.

Spomnil se je, da je bil prej na svojem zalazu, ko se je po bregu griča blížal vodni, iz nekolikošne razdalje, s strani kostanjevega gozdiča, začul pok puške; ker je bil pa ta gozdič naselnikom pričubljeno lovišče in so tam radi streljali kunce, se za pok ni bil dosti zmenil. Zdal se mu je stvar pokazala v drugačni luči. Jadno je zapustil stezo, ki jo je bil ubral, in odhitel po strmih griču nizdol. Vrnil se je na onj breg, se skril za vrbe, ki je bujno raslo ob vodi, in stekel. Pri teku je bil lahkih nog, kakor da bi bil to njegov običajni način gibanja in tako je z dolгими svojimi koraki hitro premeril nekaj milj. Ko je prišel do raztrgane pečine, s katero se je končaval skalni greben, je obstal in počasi krenil ob vodi. Našel je sled Indijancev natančno tam, kjer jo je upal najti, na kraju, kjer je vodla čez reko. Mnogo stopinj v mokaslinih je pokrivalo vlažni pesek, in nekateri izmed odstikov so imeli še popolnoma gladke, neokrnjene robove; male mlake umazane vode, ki so stale v plitvih jamicah, so pričale njegovemu bistrenu očesu, da so Indijanci šele davi hodili tod mimo.

S dvoboja Nemčija : Jugoslavija

Pogled na prenapolnjene tribune teniškega stadiona na Šalati pri igri med Crammom in Palado

Palada in Cramm pred svojo igro v petek, v kateri je Palada nudil nemškemu mojstru oster odpor

Ponovna zmaga ljubljanskih plavalcev v inozemstvu

V Celovcu so ljubljanski plavalci premagali celovške reprezentance s 58 : 55

Kot revanš za lansko leto so letos povabili Celovčani reprezentanco Ljubljane na gostovanje v Celovec. Za naše plavalce so bili Celovčani trd oreh, saj sta manjkala v moštvo popularni Fur in Groschlova, ki sta radi boleznim morala ostati doma. Pod vodstvom predsednika in podpredsednika Ljubljanskega plavalnega podsaveza gg. Gnidovca in arh. Schella je odpotovalo v Celovec 20 plavalcev in plavalk. Na Glavnem trgu v Celovcu so predstavniki celovške plavalne zveze priredili našim nadvse prisrčen sprejem. Nastanili so nas v lepem hotelu Wörthersee, ki leži tik jezera.

Ponoči se je nenadoma spremenilo vreme in pričel je padati dež, ki je prireditev močno oviral. Vendar se je klub neprestani plohi popoldne nabralo precejšnje število občinstva v kopališču na Vrbskem jezeru. Najmočnejša opora ljubljanskega moštva so bili Wilfan, Schell in Cerer na 100 m hrbtno. Mladi Schell stalno napreduje, nemalo po zaslugi madžarskega trenerja

Ilirije g. Hohla. Glavna moč Celovčanov je bil Zobernig Günther, plavalec mednarodnega formata, ki bo zastopal Avstrijo na olimpijskih igrah v Berlinu. Program je bil sestavljen zelo slabo, vendar kljub ugovorom z naše strani se ni dalo ničesar več spremeniti. Tako je moral Wilfan takoj po 200 m prosto plavati 100 m hrbtno. Samo po sebi je razumljivo da mu je bilo nemogoče postaviti dober rezultat in je zato plaval samo na sigurno drugo mesto. Ljubljancem so odstopili od tekmovanja v skokih, ker Celovčani niso imeli svojih skakalcev. Zihel in Kržan sta izvedla samo nekaj propagandnih skokov. Poglavlje zase je bil waterpolo sodnik, ki je hotel na vsak način izsiliti zmago Celovčanov. To se mu je tudi posrečilo.

Tehnični rezultati: 3x100 m mešano, dame. Ljubljancem takoj prevzamejo vodstvo po Bradačevi in pridejo 30 m pred Celovčankami na cilj. 1. Ljubljana (Bradač, Binder, Kržan) 4:50,8. 2. Celovec (Scharnagl, Pollanz, Dollenz) 5:34,4. Toč-

ke: Ljubljana 10, Celovec 6. 200 m prosto gospodje: Za Ljubljano startata Wilfan in Mihalek, za Celovec Zobernig Günther in Dornkasch. Wilfan plava v lepem stilu prvih 100 m 1:06, tesno za petimi pa mu je Zobernig, ki zamaš skuša Wilfana dohiteti. Wilfanov čas je prav dober in mesto v olimpijski reprezentanci mu je zagotovljeno. 1. Wilfan (Ljubljana) 2:24,7. 2. Zobernig (Celovec) 2:25,4. 3. Mihalek (Ljubljana) 2:34. 4. Dornkasch (Celovec) 2:45,8. Točke 17:10.

100 m hrbtno gospodje. Ker je Wilfan utrujen od plavanja na 200 m prosto, plava ležerno in samo tik pred ciljem malo potegne, da si zagotovi drugo mesto. V sijajnem stilu pa je preplaval progo Schell naš najboljši junior. 1. Schell (Ljub.) 1:15,2. 2. Wilfan (Ljub.) 1:24,7. 3. Pab (Cel.) 1:26,1. 4. Watzke (Cel.) 1:27,7. Točke: Ljubljana 25, Celovec 13.

100 m prosto dame: Ljubljana je handicapirana, ker ne nastopa Groschlova, obe ostali plavateljice pa sta utrujeni od plavanja v stafeti. Kljub temu vodi Bradačeva do 75 m in izgubi samo zato, ker je proga slabo markirana in ne more plavati naravnost. 1. Grohar (Cel.) 1:29,4. 2. Bradač (Ljub.) 1:29,6. 3. Dollenz (C) 1:30,2. 4. Keržan (Lj) 1:34,9. Točke Ljub. 29 Cel. 20.

100 m prsno dame. Obe Ljubljankanki, Binderjeva in Finčeva, pričneta z »Butterflyjem«, Binderjeva takoj vodi in zmaga v dobrem času. Finčeva pa naredi krepek požirek jezerske vodi in nekoliko zaostane. 1. Binder (Lj) 1:39,2. 2. Kraker (C) 1:41. 3. Fine (Lj) 1:43. 4. Pollanz (C) 1:44. Točke: Ljubljana 36, Celovec 24.

200 m prsno gospodje. Na rekord Cerer se v jezerski vodi ne znajde in ne more dohiteti v spurtu odlično razpoloženega Zoberniga. Cerer plava 100 m Butterfly, Zobernig pa skozi navadni prsni stil. 1. Zobernig Günther (C) 2:54,9. 2. Cerer (Lj) 2:59,9. 3. Zobenig Rudi (C) 3:06,2. 4. Binder (Lj) 3:10. Točke: Ljubljana 40, Celovec 31.

Skoki dame: 1. Kraker (C) 75,21 točke. 2. Alber (C) 73,03 točke. 3. Kržan (Lj) 40,16 točk. Točke: Ljubljana 42, Celovec 39.

4x100 m prosto, Ljubljanska stafeta je velik favorit in je njena zmaga tudi pričevalna. Wilfan plava 100 m prosto 1:01,1. Celovčani se v progah ne znajdejo in prehajajo iz ene v drugo. 1. Ljubljana (Schell, Zihel, Cerer, Wilfan) 4:27. 2. Celovec (Watzke, Auer, Pab, Dornkasch) 4:53. Točke: Ljubljana 52, Celovec 45.

Sledi waterpolo tekma. Celovec — Ljubljana 3:2 (1:1). Sodniku g. Wedowatzu se je predstavilo moštvi Celovca v postavi: Watzke, Lidl, Dornkasch, Watzke II, Zobernig G., Knobloch in Zobernig R. ter moštvo Ljubljane v postavi: Linhart, Jamnik, Vrankar, Mihalek, Lenart, Otruba, Čuden. Ljubljanskemu moštvu je občutno manjkala Fux. Sodnikovo postopanje je deprimiralo Ljubljance. Celovčani so bili slabši kot naši, igrali so zelo ostro. Najboljši mož Ljubljane je bil golman Linhart, pa tudi Mihalek je pokazal veliko borbenost. Gole so dali za Celovec Knobloch2, Zobernig G. 1, za Ljubljance Lenart in Otruba.

Končno stanje točk: Ljubljana 58, Celovec 55. Po tekmi so se zbrali plavalci in

funkcionarji v lopi kopališča, kjer so bili pozdravni govori. Ljubljance je pozdravil v imenu celovških sportnikov Enzfelder, zahvalil se mu je in izročil spominsko zastavico arh. Schell. Vsi udeleženci tekme so dobili lepe spominske plakete, Wilfan pa lepo izdelano bronasto medaljo.

Občinstvo opozarjamo, da bo v sredo 15. t. m. na Iliriji revija naših plavalcev in waterpolo tekma z Jadranom iz Eregrovega. Nastopili bodo naši najboljši plavalci, ki gredo potem v četrtak na državno prvenstvo v Maribor. Vabimo vse, ki hočejo videti naše olimpijske kandidate na startu, da pridejo ob pol devetih zvečer na kopališče Ilirije.

Avstrijski nogometni prvak v Mariboru. Danes gostuje v Mariboru avstrijski nogometni prvak FC Admira, ki bo na stadionu ob Tržaški cesti ob 18.30 odigrala proti SK Železničarju prijateljsko tekmo. Admira bo nastopila s kompletnim prvim moštvom in sicer v postavi: Platzer, Ludwig, Marischka, Urbinek, Hartl, Joksche, Vogel II, Hahneman, Stoiber, Bican in Vogl I.

Nedeljski nogomet v Celju. V nedeljo popoldne je bila na igrišču pri »Skalni kletki« ob prisotnosti 500 gledalcev odigrana prijateljska tekma med kombinirano enajsterico zagrebške Concordie in celjskimi Atletiki. Concordia je zaslužno zmagala v razmerju 6 : 1 (1 : 0). Gostje so nudili dobro tehnično in kombinatno igranje ter so ves čas prevladovali. V drugem polčasu so potisnili domačine popolnoma v obrambo. Tekma je bila lepa in zanimiva. Na Olimpijskem igrišču v Gaberju je bila skoraj istočasno kvalifikacijska tekma za vstop v I. razred med Olimpiom in Laškimi. Olimp je bil absoluten gospodar položaja in je zmagal v razmerju 8 : 0.

Motoklub Ilirija razpisuje za nedeljo 19. t. m. motociklistično medklubsko ocenjevalno vožnjo na progi Ljubljana — Kranj — Tržič — državna meja vrh Ljubelja. Start ob 10. v Zgor. Šiški pri km 2, cilj vrh Ljubelja. Prijava do 15. t. m. na tajništvo Motokluba Ilirija, Miklošičeva 15, telef. 2066. Razpisi in prijavnice so se razposlali motoklubom, točnejša pojasnila pri tajništvu kluba VI. mednarodna gorska hitrostna dirka na Ljubelj je razpisana za 15. in 16. avgust.

Službeno iz S. O. LNP. Sodniški izpiti se vršijo 18. in 19. t. m. v Mariboru. Na te izpite se poleg mariborskih kandidatov poziva še kand. Bukšič in Nadižar. Kandidati naj predložijo izpitni komisiji pravstvena izpisevala.

SK Ljubljana. Danes ob 17. naprej obvezen trening za prvo skupino.

SK Ilirija. Redna seja klubovega načelstva dr. v. ob 20.30 v damskem salonu kavarnе Emone. K seji se vabijo zlasti vsi načelniki sekcij.

ZSK Hermes (nogometna sekcija). Danes ob 18.30 naprej strogo obvezen trening igrar. čev I. moštva.

SK Reka. Dr. v. ob 19. sestanek upravnega odbora ter celokupnega aktivnega in političnega članstva v garderobi na igrišču ob Tržaški cesti. Udeležba za vse obvezna!

Radio

Točne sporede vseh domačih in inozemskih oddajnih postaj na kratkih, normalnih in dolgih valovih najdete v ilustrirani tedenski reviji za radio gledališče, film »Naš val«. Mesečna naročnina Din 12. Zahtevajte brezplačno in brezobvezno na ogled en izvod. Uprava: Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

Sreda, 15. julija
Ljubljana 12: Reprodukcijski koncert raznih pesmic. — 12:45: Poročila, vreme. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13:15: Radijski orkester. — 14: Vreme, borza. — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura. — 19:50: Mladinska ura: Kako nastane vremenska napoved (dr. Oskar Reya). — 20:10: Zgodovinsko-kulturni pomen Šušne ob 800-letnici ustanovitve (g. A. Miklošič). — 20:30: Operni spevi in fantazije. Poje gđ. Zvonimira Župečeva s spremljevalcem Radijskega orkestra. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22:20: Prenoš iz Parkhotela na Bledu: Plesni orkester Erich Herse.

Beograd 17:20: Narodna glasba. — 19:50: Ruske pesmi. — 20:20: Oboja. — 20:30: Humor. — 21:30: Prenoš iz Ljubljane. — 22:20: Narodne pesmi. — Zagreb 20:30: Prenoš iz Ljubljane. — 22:15: Lahka in plesna muzika. — 19:20: Koncert orkestra in solistov. — 20:30: »Prometej« (glasba in poezija). — 21:35: Slavni pevci na ploščah. — 22:20: Plošče. — Varšava 20:30: Mikrofon na kmetih. — 21: Chopinove klavirske skladbe. — 21:30: Violinski koncert. — 22:15: Lahka godba in ples. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 16:05: Lahka glasba na ploščah. — 17:40: Webrove sonate za violino in klavir. — 19:30: Massenelova opera »Werther« na ploščah. — 22:10: Mozartovi godalni kvarleti. — 23:15: Plesni orkester. — Berlin 19: Pester program na ploščah. — 20:15: Zvočna igra. — 20:45: Koncert Blonove glasbe. — 22:30: Nočni koncert in ples. — München 19:15: Orkestralni in pevski koncert. — 20:15: Prenoš iz Berlina. — 20:45: Glasbeni večer po željah poslušalcev. — 22:50: Koncertna ura. — 23: Lahka in plesna muzika. — Stuttgart 19: »Melodični trusček«. — 20:15: Prenoš iz Berlina. — 20:45: Koncertni večer. — 21: Zvočne slike iz vojaškega življenja. — 22:30: Plošče. — 24: Nočni koncert iz Frankfurt.

ČITAJTE
„LJUBLJANSKI ZVON“

V cvetju mladosti 17 let je preminula po mučnem trpljenju, naša ljubljanka, hčerka, sestra itd. gospodična

IVKA ZAGRADNIK.

DIJAKINJA 4. RAZR. REALNE GIMNAZIJE.

Spremimo jo na zadnji poti v sredo, dne 15. julija 1936 ob 5. uri pop. iz mrtvaške veže na Vidovdanski cesti.

LJUBLJANA, 13. julija 1936.

ZALUJOČI OSTALI.

V nelzmeri žalosti naznanjamo tužno vest, da je naš nadvse ljubljani sinček in bratec

OKO

po osmih pomladih nedolžnega življenja in kratkem trpljenju danes umrl.

Pogreb našega ljubljanskega bo v sredo, dne 15. julija t. l. ob 16. uri, iz domače hiše na župno pokopališče v Borovnici.

BOROVNICA, 13. julija 1936

JOŠKO in ANGELA MARAJON — oče in mati;
MARICA, ANGELCA, JOŽICA — sestre;
in vsi ostali sorodniki.

Radijska patrolja — Roman o slikah.

28.

Copyright »Panthone & »Jutro

Zasliševanje
upravitelja leta-
lišča v Flieng-
Fieldu je doved-
lo do zanimivih
rezultatov.

Vlomilci
so se sestali
na letališču ter
se od tam od-
peljali v mesto.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajate znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znamkah**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun. Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičočna se malih oglasov, je naslavljati na: **Oglasni oddelček »Jutra«, Ljubljana.**

Letovišča

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Na morje!
V lepših letališčih pri Crikvenici se pripravljajo znana »Vila Dagmar«. Udobno ležanje, preprosta hrana, prebrana. 16/96-28

Služba tobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Tekstilna industrija
v Sloveniji. Iste za takojšen nastop, perfektno steno-grafijo, in korespondenčno ki jo perfektno v hrvaškem in nemškem dopisovanju. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Sfer-fektus«. 16/98-3

Dekle

z obrtjo za izdelavo mo-
skice, perila, dobi mesto.
Ponudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Spretna«. 16/98-4

Prodajalka

izvrjena pri delatnosti stro-
ki, dobi takoj mesto. Ponu-
dne na ogl. odd. Jutra
pod »Zanesljiva moč«. 16/99-4

Tkalskega mojstra

veščega pri avtomatskih
stankah (Rütli), ki je iz-
vrjen v pripravi in ki zna
tudi skrbeti (šitasti), iste
mala nova skalkula. Ponu-
dne z zahtevno plačo na ogl.
odd. Jutra pod »Samostojen
mojster«. 16/99-1

Krojaškega

pomočnika
za male kose, sprejem tak-
oj. Hrana in stanovanje v
hisi, Josip Sedov, krojaštvo
Čerknica pri Rakeku. 16/99-2

Hišnika

samskega, nemško govore-
čega, veščega elektromoto-
rih, vrtnih in vseh ostalih
hišnih del, sprejem za
takojšen nastop. Nemško
pisane ponudbe na naslov:
Friedrich Baron Born, Sv.
Ana pri Trzinu. 16/99-1

Frizerko

tudi majhno moč, sprejme
v stalno namestitev »alon
»ELA«, Ljubljana, Gajeva
ul. 6. Ponudbe osebno ali
pismeno. 16/98-1

Kuharico

in majhno dekle za hišne
posle, sprejem. Plača do-
bra. — Dr. Boriska Garaš,
Ruma. 16/99-1

G. Th. Rotman:

Miha Klapouh
in njegovi prijatelji

83

Prijateljstvo je bilo hitro sklenjeno. Slikar ni imel na svetu žive duše; Miha in njegova tovariša so bili pa tudi zapuščeni v tej deželi, ki niso razumeli njene-
ga jezika. Zato so segli drug drugemu v roke, se skupaj odpravili dalje in prire-
jali povsod, kamor so prišli, čudovite
predstave.

Mizarskega

pomočnika
valjenega finega pohištva,
sprejme mizarsko podljetje.
Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra. 16/92-1

Pekovskega

pomočnika
skupnega delavca, ššem.
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »Dobra moč«. 16/73-1

Mlajše dekle

za vsako delo sprejme Si-
mene, Selenburgova ul. 1.
Tovarna. 16/87-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par;
davek 3 Din, za dajanje
naslova 5 Din. Najmanjši
znesek 12 Din.

Mladenič

vojakišne prost, trazen, po-
stena, iste službo hotel-ke-
ga sluga, točnja ali slon-
ga. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Zanesljiv mladenič«. 16/93-2

Mladenič

šiten, soliden, zmoe-
kaveje 3 Din, 5.000, iste
službo skladščnika ali slug-
ga. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Stalno 350«. 16/98-2

Mlinar

očenjen, 27 let star, z do-
brim spričevanjem, iste takoj
stalno službo. Meisel Josip,
Beltinci, Prekmurje. 16/79-2

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Panpeč na bencin

2 rinka, zelo dobro
ohranjen, malo rabljen
na prodaj. Naslov v
vseh poslovalnicah Ju-
tra. 16/90-6

Tricikel

v dobrem stanju, prodam za
Din 1200. Ogleda se ga pri
čevljarju, Celovška c. 43.
16/83-6

Knjige

Beseda 1 Din, davek 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Narodno

enciklopedijo
Stanojevičev, prodam za
500 Din. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra. 16/97-8

Pohištvo

Beseda 1 Din, davek 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Spalnice

maslene brstove, javorja-
va, bele kuhinjske opre-
prodam pod ceno dokler je
zalega. Lesna industrija
Martinec, Skofljica. 15/73-13

Pohištvo

dobro ohranjeno, prodam.
Aleksandrova cesta 14/IV.
levo. 16/79-12

Avto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Tovorni avto

5-6 tonski skoro nov, z
generatorjem na vpojni plin
napredaj. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Tovornike«. 16/82-10

Kolesa

Beseda 1 Din, davek 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Kolesa

najboljši nemški fabrikat —
po najnižjih cenah dobiti
samo v NOVI TRGOVINI,
Tyrseva 36. 16/97-11

Glasičila

Beseda 1 Din, davek 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Klavir

dam v najem. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod šifro
»Slingi«. 16/77-36

Živali

Beseda 1 Din, davek 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Mlad maček

sivo tigrast, se je izgubil.
Najditelja prosimo, da ga
odda proti nagradi na Vo-
žarskem potu 1. 16/94-27

Lepo nagrado

za vrnitev rumene govo-
reče papigice-skobčevke. —
Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra. 16/76-27

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Registrir. blagajno

ter avtomatično tohtnico,
oboje staro, rabljeno, ku-
rim. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Staro«. 16/81-7

Dragocenosti

Vsakovrstno zlato
kupi po najvišjih cenah
ČERNE - juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Bančno kom. zavod

Martibor, Aleksandrova
40. Izvršuje najbolje na-
kup in prodajo
HRANILNIH KNJIZIC
vseh denarnih zavodov
Za odgovor Din 3 znamk
191.16

Lokali

Beseda 1 Din, davek 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Pisarniški lokal

trisočni, oddam nasproti
sodišča s 1. avgustom 1936.
Naslov v vseh posl. Jutra.
16/76-19

V najem

Beseda 1 Din, davek 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Poslovni prostori

za galanterijsko stroko na
debelo dam v večjem me-
stu na Gorenjskem v na-
jem pod ugodnimi pogoji.
Priporočila se da prevzame-
ta dva agila in res iz-
vežbana pomočnika v tej
stroki, uspeh zajemena,
event. denarna sredstva na
razpologo. Ponudbe je po-
sati do konca julija na
ogl. odd. Jutra pod »Gala-
terija«. 15/93-17

Veliko šupo

oddam 1. avgusta na Tyr-
sevi cesti št. 30. 16/95-17

Poses

Beseda 1 Din, davek 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Enodružinsko hišo

z malim lokalom na
Gorenjskem kupim tak-
oj. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod šifro
»Hiša na Gorenjskeme«. 16/93-20

Enodružinsko hišo

prodam za Din 19.000. —
Ptujska cesta 394, Tevno
pri Mariboru. 16/97-30

Trisobno hišo

enostanovanjsko z vrtom,
kupim v Ljubljani ali Ma-
riboru. Potreben opis hiše
iz kakšnega materiala, ko-
liko stara — do 50.000 Din
v gotovini. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Kupim«. 16/72-20

Vilo z vrtom

prodam. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra. 16/96-20

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

2 stanovanji

v novi hiši, Beograd št. 3.
oddam 1. avgusta: 3-sobno
s kopalnico, posejko sobo
in pritlikinami; 3-sobno s
pritlikinami. Ogled vsako-
dnevno med 10-12 in 14
—49; pojasnila v visokem
priliku. 15/92-21

2-sobno stanovanje

solčno, parketirano od-
dam na Rimski cesti št. 33.
16/90-21

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Stanovanje

lepo, solčno, obstoječe iz
sobe in kuhinje, eventualno
predelane in kopalnice ter
pritliko, iste za 1. avgust
tročlanska obitelj. Cenj. po-
nudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Tiskare«. 15/91-31a

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Lepo sobo

opremljeno s posebnim vho-
dom in uporabo kopalnice,
oddam. Zoro, Gledališka
ulica 12. 16/91-23

Sobico

lepo opremljeno, parket in
elektrika, oddam solidni
bolji oseb. Križevniška
7 I. nadst. 16/96-33

Opremljeno sobo

s posebnim vhom, takoj
oddam. Hirska ul. 29, viso-
ko pritliko, levo. 16/96-33

Opremljeno sobo

lepo, s strogo separiranim
vhodom, oddam. Nebotičnik
V. nad. 16/75-23

2 separirani sobi

z dvema poseljavama, od-
dam takoj. Sv. Petra cesta
92/I. 16/71-23

Čitateljem in inserentom!

Izkoristite dolgoletne izkušnje številnih »Jutrovih« prijateljev, ki dobro vedo, da nudi »Jutro« v malem oglasniku vsak dan, zlasti pa v velikih nedeljskih izdajah, številne nasvete in informacije v vseh stvareh osebnega in poslovnega značaja. Kadar iščete ali oddajate službo ali stanovanje, kadar hočete kaj kupiti ali prodati, čitate »Jutrove« male oglase. Poslušajte tudi dobre nasvete onih, ki že leta in leta inserirajo v malem oglasniku, kadar hočejo sami nasloviti svojo ponudbo na široki krog desetstisočev »Jutrovih« čitateljev.

Prihranili bote na času in denarju, kajti enkratni poizkus z malim oglasom v »Jutru« Vas bo poučil, da ima mali oglas dvojno vrednost, če se javi nanj dvojno število interesentov. Oglašujte v »Jutru«, kjer imajo oglaš vedno največji uspeh.

Zastopnika za Savsko in Dravsko banovino, ki je vpeljan v trgovinah s steklom, za predmet: letve za okvirje, proti proviziji. Ponudbe z referencami poslati na: Fabrika lajsna Milenković, Beograd, Garašaninova 47.

IŠČEMO

3 mešalnike za beton in tri stavbinska dvigala

za višino do 20 metrov. Stroji morejo biti tudi rabljeni, toda v dobrem stanju. Cenj. pismene ponudbe izvolite poslati pod šifro »Gradjevinstvo« na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9.

Razno

Lahka LETNA
OBLAČILA
buret, kaša
lister i.t.d.
v odlični izdelavi
in nabavite naice
neje pr
PRESKERJU
SV. PETRA C. 14

Telefon 2059

Suha drva,
premog,
karbopakete
dobite pri
I. POGAČNIK
Bohoričeva ul. št. 5.

KLIŠEJE

ENO
V VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

Sobe išče

Beseda 1 Din, davek 3 Din
za šifro ali dajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.

Prazno sobo

v sredini mesta, ne pre-
drago, iste solidna in stalna
gospodinja. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Suhor«. 16/94-20a

Dve sobi

Išem za september ali ok-
tober v centru, jozelem
ali šentpeterskem okraju. —
Ponudbe na ogl. odd. Ju-
tra pod »Reden plačnik«. 16/92-25a

Čisto sobo

s posebnim vhom, sredi
na mesta, iste gospod. Po-
nudbe na ogl. odd. Jutra
pod šifro »Za 10. julij«. 16/85-25a

Opremljeno sobo

lepo, čedno v hiši z vrtom
v bližini Tivolja, iste so-
liden gospod (Nemec) za
1. september. Ponudbe z
navedbo cene na ogl. odd.
Jutra pod »Sonce«. 16/81-25a

Ženitve

Vsaka beseda 2 Din;
davek 3 Din, za šifro ali
dajanje naslova 5 Din.
najmanjši znesek 20 Din.

Ločene s 3 otroci

v zakonu varan, poroči
istotako varano dekle ali
vdovo z enim otrokom, ka-
tera ima Din 5.000 goto-
vine ali pohištvo. — Imam
stalno službo in lastno hi-
šo. Ponudbe na področju
Jutra Jesenice pod »Sreča«. 16/89-25

POTENJA NOG NE ZATRE, TEM-
VEČ LE OMEJI, ker bi bilo nezdru-
vo za človeško telo, popolnoma pa
ODPRAVI SLAB DUH PO POTU
in ravno v tem leži nadkriljiva last-
nost tega sredstva. Za 1 letni učinek
zav. Din 8.—. Zahtevajte »Sanoped«
v lekarnah in drogerijah in boljših
trgovinah. — SANOPED, Ljubljana,
Gestrinova 8. V. IV. Sprejemajo se
zastopniki.

PLOŠČICE ZA ŠTEDILNIKE

in za oblogo sten v kuhinjah, kopalnicah, lokalih
prodaja in polaga najceneje